

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
Egyház, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Millemiumi gondolatok Debreczenben.

— Iria és a Csokonai-kör estélyén felolvasta —
Géresi Kálmán.

Olyan kérdéssel szél, — néhány sornyi bevezetés után így folytatja maga a felolvasó tanár ur — mely a legnagyobb mértékben napirenden van, a melyet egy pár évig még meg-
unnunk nem szabad, a melyről folytonosan
gondolkoznunk, tennünk és lelkesednünk kell.
Sőt kötelességünk ezen kérdést bizonyos, ezt
megillető magaslaton tartani és kötelességünk
magunknak is méltóknak mutatkoznunk nemze-
tünk geniuszának egy igen komoly és kötelező
megbízására Mert ez a mi nemzedékünk állit-
tatott örül, képviselőül, a halhatatlan nemzet
halandó tanúi és munkásai gyanánt nemzetünk
élete első ezerévének végére és a másodiknak
kezdetére. Mi elmondhatjuk a költővel, hogy
„a bölcsönk s koporsónk közti ür, Évezredek-
nek szolgál mesgyéül.“ Mert ezen a mesgyén
állunk most.

Egy ezeréves mult emlékei, egy másik
ezeréves jövő reményei még fenséges indítóokok
nemcsak arra, hogy a millemium meg-
ünnepléséhez különböző alkotásokkal,
alapításokkal mi is járuljunk, a nagy nemzeti
ünnepek lelkésedésében mi is részt vegyünk, ha-
nem arra is, hogy mivelődési életünkön komoly
szemlélet tartassunk, olyan eszméket pendítsünk
meg, olyan kezdeményezéseknek rakjuk le alap-
jait, a melyek nemcsak pénz beli áldozatot, ha-
nem első sorban városunk mivelődése s jövője
iránt való komoly érdeklődést s javításokat
kivánnak.

II.

Mély és történelmünkben merített meggyö-
ződés, hogy a rokotalan, idegen nemzet-

családok közé ékelt magyar nemzetnek ezred-
éves fenmaradása a csodával határos, és csak
Isten kegyelméből, a nemzetek sorsát intéző
gondviselés kedvezéséből magyarázható meg.
Büszkeséggel érzem, hogy ezen fenmaradást
elősegítették fajunknak veleszületett jó tulaj-
donságai, államalkotó és fentartó ereje, sok-
szor fényes tetteiben, önfeláldozás dicső pél-
dáiban nyilatkozó hazaszeretete. A nemzetünk
életét annyi századon át dúló belviszályokról, az
erőszakoskodó, egymást és a hazát pusztító
fogyasztó nemesi és főnemesi osztályról is érzem,
hogy nem a föltétlenül elítélő történelmi kár-
hoztatásnak, hanem a költőnek van igaza, midőn
azt mondja róok:

Kevéssel volt bűnöknel több erényök,
Mely az apákról a fiakra szállt . . .
De annyiszor ez a kevés, ha vész jött:
Nem engedé elveszni a hazát.

Évszázadokon keresztül bátyául állit-
tunk a keresztyénségnek, de a külső és belső vi-
szályok pártoskodások közt fenmaradtunk. A
szerencsében sokszor elbízottuk ugyan magunkat
és már már a végő romlásba jutottunk, de
viszont nagy nemzeti szerencsétlenségek nem
vesztünk, hanem tanúságunkra szolgáltak.
Nagy embereink, államférfiaink bölcsessége, po-
litikai belátása a kelő időben lelkesedésre, —
de ha kellett — okos mérsékletre vezérelt.

És mindezek dacára, fajunknak jó tulaj-
donsága és szívóssága mellett, azt hiszem Isten-
nek vezető keze őrzötte meg nem-
zetünket. Mégis kellett lenni valami reánk bi-
zott történelmi hivatásnak, melyet betöltöttünk
és ezentul is teljesíteni fogunk. Széchenyi
a jövőben kereste ezen hivatását, midőn isme-
retes szavait mondotta: Magyarország nem volt
hanem lesz.“ Es ez a gondolat legújabb
történelmünknek csakugyan uralkodó jel-

szavává lett, ez az eszme vezet bennün-
ket kézen fogva a második évezred küszöbére.
Hogy miben fog állani ezen hivatás, ezen jö-
vendő, azt közelebbről meghatározni — azt hi-
szem — nem tudja senki. De annyi bizonyos,
hogy ezen nemzetünk jövőjébe vetett hithez, ha
szabad ugy mondanom, ezen Széchenyi-
dogmához, egy másik nem kevésbé igaz
nemzeti hitcikk is járul, a mit b. Eötvös
József ezen szavakban formulázott: „Magyar
ország létele a nemzeti műveltsé-
gkérdése.“ Mert csakugyan semmiféle
feladatot és hivatást nem teljesíthetünk, léte-
lünk nem biztosíthatjuk nemzeti műveltségünk
kifejtése nélkül.

De micsoda egyes alkotórészekből
kell állni ezen nemzeti műveltség-
nek?

A nyagijóllet, melynek örök forrása
nem annyira az anyatermészet gazdagsága,
mint a kitartó emberi munka, kötelességérzet
és takarékoság, de olyan kezekben, melyek
a vagyont helyesen használni elég műveltséggel,
áldozatkészséggel és izléssel bírjanak. Iskola-
lak, — mivelődési intézetek, de a melyek ne csak bizonyos
ményiségű anyagot tanítsanak, hanem fogé-
konya tegyék a lelket a haladás a tökéletesé-
dés, a tudomány magas eszményei és egyszers-
mind gyakorlati hasznai iránt, és alkalmasokká
a tehetséget és lángelmét, hogy a nemzeti szel-
lemi élet fáján virágokat és gyümölcsöket ter-
menjenek. Társadalom, a mely az egyéni
gyarlóságok mellett, a melyek mindenkor meg-
maradnak és a legmiveltebb társadalomban is
csak alakot cserélnek, ne csak fogékonysággal
hanem egyenesen szükségérzettel bírjon a jó-
tékonyság, emberbaráti szeretet, a humanitás
iránt, mely ne zavarja össze az erkölcsi ko-
molyságot a zordonsággal és önzéssel, a derült-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Nyugton pihensz-é, dalnok mély sirodban ;
Hisz áld e kor, ha bántott a jelen ?
Érted, dalodtól a szívünk ha dobban :
Meghallod-é a földben odalenn ?
Meglátod-é azt síri álmaidban
A hanton át, a mely reád borút :
Ha jó utód és szól rebegve : itt van,
Neked hozám e babérkoszorút ! ?

Nyugton pihenj és boldogan ; hiszen te
Valóra váltan látod vágyadat.
Nem pusztá vágy volt, látás volt a' szinte,
Hogy a sirod szent lesz szent fák alatt !
E jóslatot hálásbb kor im' betöltte :
Sirod fölött zeng áldó éneket.
Sújtott e föld ; de nem vagy már a földé ;
A hír örök hona hazád neked.

Zengjük vidám dalát ifju szivednek
S a telt pohárnak gyöngyöző borát ;
Mig véled együtt dallanak, nevetnek,
Kik ugy szeretnek : annyi jó barát.
Nem kell neked vének nagyképü gondja,
Mely a vigalmat is megmérgezi :
Ha küzdő lelked szárnyait bevonja :
Pihen — dal és vidámság környezi.

Zengjük szerelmét ábrándos szivednek,
Boldogtalan szerelmét, bánatát.

Mit koldusszívvvel mások megszereznek,
Te dus kebelled meg nem válthatád.
Rajongó szived minden dobbanás
Ugy kérte Lillát, hogy legyen tiéd.
S a balga lány csak inkább bírta másra
A drága kincset : édes kis szivét.

Zengjük keserves, hosszú bujdosásod ;
Hisz tenházadban hontalan valál.
Álmos közönyt hajh, mind hiába rázod,
Nem ébred az ; mély álma, mint halál.
Jöjj vissza, jöjj — szülőldhöz, városodba ;
Pibend ki utad fáradalmait.
Az erdő vár : hallod ? köszönt suttogva,
Anyád hü karja, ime : tárva itt.

És eljövél meghalni e vidékre,
Hol ringott bölcsöd veled egykoron.
Annak, kinek szivét kinok verék le,
Legjobb pihentető a sirhalom.
Végso dalod már ott maradt szivedben,
Mely kincs temetkezett a földbe itt !
Óh mert nálad ki tudta volna szebben
Megénekelni Árpád hőseit ! ?

Most már pihensz nyugasztaló sirodban.
És azt a szép dal : végig álmodod.
Meghallod-é ? Kárpátok szive dobban,
A paripák érczkörme csattog ott.
Álomnak is szép ! Fut gyávan az ellen,
Rónát, hegyet győzelmi zaj hat át.
A páncél szinte megfeszül a mellén,
Mond : látod-é a honszerzők hadát ?

Ugy-é hallottad ? Ugy-é láttad őket ?
Egytől egyig honért élő-haló.

Mai számunk 12 oldalra terjed.

Szent honszerelmük lángja szinte éget.
Álomnak is szép és mégis való !
Igen, való ; mert a mióta nyugszol,
Már félig elvesztett honát e nép
Vérhullatással szerzé meg másodsor,
Épen, miként ama dicsők előbb.

Hallottad-é ? A jelszót harsogtatták
És vissza millió kebel veré :
Egyenlőség, Testvériség, Szabadág.
Csatájuk Istené, nem emberé !
És bár az ellen millió győzedelmet
Vivott felettük : a babér övék ;
Sirjuk fölött szebb kor virága termett,
És a hon él, szabad ; ez lett a vég !

S még szebb jövendő édes álman csüggve,
Tervel, kutat, forrong, teremt agyunk.
Ma senki karját nem szoritja nyűg le :
Nincs szolga, nincs ur ; testvérek vagyunk.
Mindenki eszmél és mindenki munkál.
Hát elmaradhat-é így a siker ?
Mig évre év sirjába dől : honunk ál.
Árpád honának állni, élni kell !

Ki fent virasztál éjjelen a honnak,
Ime a nappal boldog gyermeki
Érczemplékedre koszorukat fonnak
S nevedet ajkuk áldva rebegi.
Nagy lélek, a bilincstelen szabadság
Legét ki oly rajongva szomjazád,
Örök hazádból boldogan plants ránk !
Mint vágytál lenni, oly szabad hazád !

Az a kor benned csak rajongót látott,
Ki megszokott rendet ledöntöget ;

séget a léhasággal; társadalom, a melyben a jók, a nagylelkűek, a nemes gondolkozásúak, ha többségben nincsenek is az önzők irigyek földhöz ragadt gondolkozásúak felett, de uralkodjanak és irányt szabjanak. Ha a fűsárga, mely ne üres szólamok, hanem a komoly kötelezőség és igaz lelkesedés, a szabadság iránt való őszinte szeretet által vezéreltesse magát. Valóság, mely ne csak a templomba vigyen, hanem Istenhez is emeljen, és olyan vigasztalást tudjon nyújtani a jelen és jövő nemzedékeknek is, a milyent nyújtott őseinknek. És mindenekfelett a családi élet tisztasága és igénytelensége, mindazon áldásokkal és jótéteményekkel, melyeket a gyarló és szerencsétlen emberre a figyelem, gyöngédség és szeretet mind megannyi, csak önmegtadással megvalósítható erény egyedül képesek árasztani. Ilyenféle egyes vonásokból áll egy nemzetnek, egy társadalomnak miveltége. Talán némelyeknek nagyon is eszményi kívánatok! Oh nem, mindezeknek gyökerei az ember jobb természetében benne vannak, nem ujonnan beültetni, csak kifejtetni, nemesíteni kell azon vágyakat. Én azt hiszem, hogy ha csak egygyel nagyobb azoknak száma, kik az ilyenekben hisznek és ezeknek megvalósítására a maguk körében komolyan törekednek mint azoké, kik efféle dolgoknak értékét elismerni nem akarják, már megvan a mivelt nemzeti társadalom.

III

De ha Istennek vezető kezét látom hazánk történetében nem kevésbé észre kell azt vennem városunk történetében is. A 16 és 17-ik század azon nagy nemzeti szerencsétlenségei, melyek a török-tatárdulások közepette, a magyar Alföld és éppen Debreczen vidékének falvait annyiszor rablás és lángok martalékává tették, és másfél századon át sem a folytonos riadásban kifáradt népnek, sem a birtokos osztálynak biztos és marandó lakást nem engedtek, e vidéknek nagyobb nemesi családait vagy elpusztították, vagy az ország más részeibe szorították, — végső következményeikben Debreczennek határozottan emelkedésére, felvirágoztatására szolgáltak. Igaz, hogy Debreczen maga is sokszor közel állott a végső romlásához, nem csak ellenség dulta, hanem a hazafi kötelezőség is rettentő áldozatokat, ön-

kéntes elbujdosásokat, kiraboltatásokat, végső kimerülést parancsolt rá, de a szerencse párosulva polgárainak kitartásával, mindent pótolni tudó és mindent újra kezdő szorgalmával mindig ismét talpra állította. Csak városunk történelmi emlékeinek nagy részben való elpusztulását emlegethetjük sirva a millennium örömei között is!

Mindezen nehéz küzdelmekhez az erőt, a kitartást, az Istenben való bizodalom és a mély vallásosság adta meg, azon vallásosság, melyet a protestantizmusból merített. A protestantizmus, és pedig a Kalvin tanai olyan sajátos bélyeget nyomtak 3 századon keresztül ezen város életére és társadalmára, a melyet még most sem törölhetett el egészen a megváltozott idő. Ezen szellemnek történeti jelentékenysége és értéke abban van, hogy városunkat 3 századon át nemzeti művelődési vezérő szereppel ruházta fel, a mennyiben egy nagy vidéknek, az ország egy részének művelődési középpontjává tette.

Távol van tőlem, tisztelt közönség! a jelennek sokban változott viszonyait és felfogását figyelembe véve, visszaengeni azon egyoldalú merev felekezetiességet, mely a 16. és 17. században e városban éppen úgy uralkodott, mint uralkodott másutt más felekezeteknél. Sőt nemzetem egyik legdrágább kulturális kincsének vallom azon kölcsönös szeretetet, a melyet a vallási türelemre különben is hajló társadalmunk az utolsó században nem csak itt nálunk, hanem egész hazánkban a különböző felekezetek között úgy meghonosított, hogy azt igazán csak mesterségesen lehetne ismét felzavarni. De helyes volna-e csupa tulzó szabadelvűsködésből, azért, hogy felekezetiességeknek ne láttassunk, nem ápolni tovább a protestáns szellemnek és vallásosságnak azon művelődési eredményeit, melyeket őseink hagytak reánk örökségül? Szerintem városunk

társadalmának önérzete azonnal és minden társbeszélés nélkül helyesen találta el Debreczen számára a millennium egyik megünneplési módját. Magasabb igényeknek megfelelő tanítási intézet, egyetemmel emelni azon több mint 300 éves intézetet, a melyet s épületének minden követ, alapítványainak minden fillérét a felekezet kulturális buzgósága rakta össze eddig, de a melyet most e város multjának megbecsülése, jövőjének, művelődési feladatainak emelése és folytathatása céljából társadalmunk ugyszólván felekezeti külömbőség nélkül óhajt tovább fejleszteni.

Evvél kapcsolatban kell megemlítenem, hogy a főiskolának történetemind e z ideig megírva nincs. Nemcsak a budapesti egyetem, hanem a s. pataki, nagyenyedi, selmeczi, m. szigeti és több más, a debreczeninél sokkal kisebb fontosságú tanintézet megírva és kinyomtatva tudja felmutatni maga történetét. Valóban nemcsak szükséges, hanem egyenesen városunk és felekezetünk méltóságának kérdése, hogy a debreczeni főiskola kimerítő történetének megírását most a millenniumi tennendők közé sorozzuk még úgy is, ha — a mint ez nagyon valószínű, — a több évi fáradságot kívánó munka az ünneplés esztendejére el nem készülhetne is. Hiszen a honfoglalás munkájának ezredéves fordulója sem esik egyedül arra az évre, melyben ünnepelni fogjuk, hanem esik egy pár évtizedre, a míg az végrehajtatott és az 1896 év csak egy kiszakított esztendő, mely annak csak egy fontos mozzanatát jelzi.

IV.

Városunk története, ha azt nem csak krónikaszerű egy vesszük, azt tanítja, hogy Debreczen multjában az ipar sokkal nagyobb és fontosabb szerepet vitt, mint azt jelenleg gondoljuk. Debreczen ipari élete bármily örvendéses is sok tekintetben most is, a régi multhoz képest hanyatlást mutat. Még két századdal ezelőtt is, régebb időben még inkább, városunk életének, lakosai munkásságának, vagyonságának sulya az iparban volt. És meg vagyok győződve, hogy azon általános felfogás, mely a mezőgazdaságnak mostani fontosságából indulva ki, ezt Debreczen multjára is átviszi, és Debreczent úgy képzei mint kiválólag gazdál-

E kor megért: hiszen dalt és virágot
Elismerésül azért hoz neked.
Mink több egész ország lón ágya,
Első hullámot benned hoz vetett,
Egy óriás fojyam: szabadság vágya,
Pihenj Vitéz; már értjük szívedet!

Debreczen, 1893. nov. 17.

Jánossy Zoltán.

Csokonai Vitéz Mihály

egy eredeti levele.

— Irta és a Csokonai körben felolvasta Komlóssy Arthur. —

Éppen ma két éve tartottam a kör tisztelt hallgatósága előtt egy kis kéjutazást, Debreczen város területén Csokonai relikviákat keresve s e körutamban kimaradt a költő lak és halálhálójának a darabos utcza helyeszerű nádas házikójának megsejmlélése, leírása. — De elmaradt ugyanakkor valamely ereklyének — a felmutatása is, mert fájdalom — azok igen nehezen szerezhetők meg, amennyiben oly hosszú idő múlva (ma 120-ik születési évfordulóját tartjuk Vitézünknek) bajos még a felkutatás is. Most azonban kissé kedvezőbb idők járnak. Több irányban és többféle módon kivetett hálónk horgaira itt ott akad egy-egy mozsálék — mely néha kellő sulyal bír, mint például a most birtokunkba jutott eredeti levél, melynek tartalma oly szoros összefüggésben van a szerény kis hajlékkal, hogy arról bővebben kell ez alkalommal megemlékezni.

Tudva levő, hogy költőnk a mester-utczai leányiskola házában született, mely a „Csokonai kör“ által 1891. november 17-én márvány emléktáblával jelöltetett meg; az is kétségtelen, hogy atyja haláláig (1786 febr. 20-án 40 éves korában) a piac utczai ugynevezett Fényes házában lakott a család — míg végre iskoláit már a darabos utcza házból járta, melyet anyja birt tulajdonául egészen 1810-ben bekövetkezett haláláig.

Az 1802-ik évben Csokonait már e házában mint utolsó maradék helyén találjuk sok évi hányattatás és csalódások után. Innen tette kirándulásait a közel és messzebb helységekbe, engedve barátai, jó ismerősei szives meghívásának, itt élt csendes munkálkodásban, a midőn 1802. június 11-dik napján Debreczent századokon keresztül legfélelmetesebb ellensége a tűzvéz s ismét meglátogatta. E napon d. u. 1 órakor Csapó utcza, Jóvér Mihályné özvegy asszonynak az ólja gyuladt ki és a nagy szélben átsapott a tűz Péterfiára, onnan a Hatvan, Nagy és Kisuj, Német és Miklós utczára, sorban leégett mintegy 2000 épületet, a Collegiumot, tiz ekkleziásiai parochiális házat s végre a nagytemplomot tornyostul együtt, ekkor zuhant alá annak vörös tornyából a Rákóczy-harang is.*)

*) Ezt Besenyei György, ki a nagy veszedelem híre pusztakoyácsi remeteségéből béjön Debreczenbe, így éneklé meg: „Debreczen s iralm“ cz. Poémájában 1802. (64 lap kézirat, 7-ik lapon) „Egekig esapkod már a nagy tűznek lángja, Öleli a tornyot, melegszik harangja, De temérdeksége a szép ércz állatnak, Vallat düt, s ellentáll e szörnyű ostrom-

Leégett az egész Darabos utcza s vele együtt a Csokonaiék háza is; a borzalmas eset után a megrémült lakosság fejét vesztette, mindenki csak a jó Istenről várta a segítséget. A csupán 200 frttal rendelkező tűzi cassának a földi pénztár sietett 2000 frttal segítségére; némely közeli helyekről — mint Nádudvar, Diószeg csak 18-án érkezett az első segély — kenyér és életneműek; a városban szállásoló egy svadron lovasság részére — a széna mindenütt megégyvén — a város ad szénát. A nád ára 2-3-szorosa szökken, épületfát a város ad ugyan, de mig ahhoz jutni lehet, hetek, hónapok elmúlhatnak. Ugyan mivévő legyen, kihez forduljon, a kortársaival és önmagával is meghasonlálba jutott szegény poeta Debreczen városában, hol ily nagy veszedelmek után oly szigorúság uralkodott, hogy köszönje meg a kitűzött strázsának ki nem rendelének (minden öt házhely együvé tartozott és rendelt őrizőt).

Ne csodálkozzunk tehát, hogy a kárvallott ember oda folyamodott, ahonnan leggyorsabban remélt segítséget. — Igy írta meg levelét az év folyamán gróf Széchenyi Ferenczhez, gróf Fekete János generálishoz, gróf Eldődy Zsigmondnéhoz, Rhédey Lajoshoz, Festeticshez, Puky Istvánhoz,

„Zugással fujja ki a tűz leheletit, Magából és hanggal teszi feleletit. A pusztító erő koronájába kap, Felette körülte száraz fába harap, Elédéléhez nyul, mely mind hamvába hull, S a száz mázsás harang, helyéből megindul. Dül, rohan lefelé, tőri a gerendát, S még egyszer ezeken felfüggeszti magát; De az égés tűzét itt is kiterjeszti, A falba rakott fát mind széném emészti. Megindul az érczest, nagyot fohászkozik, Eldül és alatta a föld megrázkódik“ stb.

kodó várost nagyon egyoldalú. A különböző cikkek tagjai, különösen a magyar iparaggal foglalkozó mesteremberek képezték Debreczen lakosságának igaz zömét, erejét, demokráciájának alapszövegét. Igaz, hogy nagyobb részt mezőgazdasággal is foglalkoztak, de ez mellékes, és inkább azért volt szükség foglalkozás, mert az itthon készült iparcikkeknek gyakran messze vidékekre való elszállítását, tehát a kereskedést is, a magok szekerén lován kellett eszközölnök. Inkább ez az iparral összeforrott kereskedés volt a multban Debreczen lakosainak jellemző életmódja, a város vagyonságának, belső erejének, intelligenciájának igazi kútforrása. Nem tartom feladatunknak, egyáltalában nem is értek hozzá, hogy e tekintetben valamit indítványozzak, de annyit érzek, hogy milleniumi teendőink és tervezetéseink között nagyon helyén volna valami olyan intézkedés is, mely a multa és jelenre egyaránt kiterjeszkedve, a debreczeni iparnak, mesterségeinek, czéhének történetét és fontosságát emelné ki, eshetőleg az iparban való emelkedésnek a jelenre is hatható ösztönzésül és buzdításul szolgálna, vagy legalább is az elég nehéz viszonyokkal és pedig önnön hibájuk nélkül küzdő iparos osztályban az önbizalmat emelné.

V.

A miket eddig futólag feleltem, inkább olyan gondolatok voltak, a melyek a mult ünneplésére vonatkoznak. De ki kell mondanom azon meggyőződésemet, hogy nem tartom elégségesnek, ha a milleniumi ünneplés csupán a multa szorítkozik. Az volna a méltó, a maradandó hatású ünneplés, mely egyszersmind, beható nemzeti önbírálatra, némely feltűnőbb hibáink és fogyatkozásaink felismerésére és ezeket javítani czélzó szándékok és intézkedésekre vezérelné bennünket.

Nem akarok t. közönség és t. Csokonai-kör, erkölcsbírói szerepre vállalkozni, unalmas is volna, helyén sem volna. Azt sem hiszem és követelem, hogy a millenium — bármily maszatos nemzeti ünnep legyen is mindnyájunk előtt — egy teljes erköcsi ujjászületésnek legyen csodateljes eszközölője. Különbösen is jó tulajdonságokban és hibákban egyaránt nyilatkozik valamely — vidék vagy város — népének szelleme és fajunkat nemcsak jó tulajdonsá-

gaival, hanem fogyatkozásaival együtt kell szeretnünk, éppen úgy mint szeretnünk kell hazánk területén nemcsak az áldást osztó gazdag földet, hanem a kopár terméketlenebb vidékeket is, mert hiszen azok is a haza testéhez tartoznak. Nem lehetünk tehát egyes nemzeti gyarlóságokkal sőt hibákkal szemben sem túlságosan aggodalmaskodók; a folytonos fejlődés, mivelődés lassankint kisimítja, kiegyenlíti azokat, és meg lehet nem elenyészteni, hanem egyenesen jóvá, erénynyé változtatja át. Bármennyire nagy példaul, vagy legalább nagy volt abban az időben midőn e kérdésre csupán kíváncsiságból némi figyelmet fordítottam, a magyar bűnügyi statisztikában azon esetek száma, a melyekben a törvény büntetése a legénykedésből, összeszólalkozásokból, verekedésből, korcsmai szilajkodásokból eredő vétségeket, sőt bünteteket kénytelen sujtani, némileg megnyugodtam és magyarázatot találtam abban, hogy ezeknek jó része hevesebb vérünkben és némely vidéken népünk ősi szokásaiban gyökerezik és még inkább megnyugodtam abban, hogy viszont a kegyetlen, embertelen és a raffinirozott családi szándékból eredő büntettek száma a magyar népnél csekélyebb.

De vannak olyan fogyatkozásaink, olyan rossz szokásaink, melyek egyáltalában nem gyökereznek fajunk természetében, de léteznek és nyugodtan burjánoznak. Nagyon óhajtanó volna, ha milleniumi felbuzdulásunk, önbírálatunk, fajunk miveltége érdekében az ilyen rossz szokások ellenében szigorubb álláspontot foglalna el. Csak példaul és éppen Debreczenre vonatkozó példaul hozok fel egy ilyen már-már türhetelenné váló rossz szokást. Sehol a magyar nép közt, ezt merem állítani, mind a magam sokszori megfigyeléséből, mind az itt megfordult idegenek megjegyzéseiből, de merek hivatkozni általában mindenkire a kinek ilyen dolgok iránt figyelme szokott lenni, és a ki a bajt már meg nem szokta némán tűrni, sehol a káromkodással fűszerezett beszéd mód oly nagy mértékben, oly visszataszító alakban elterjedve nincs, olyan szemérmetlen nyíltsággal nem üzitek, mint piacunkon, építkezéseinknél az alsóbb néposztályokban, fájdalom felnőtteknél és gyermekeknél majdnem egyaránt. Nem vallási, még csak nem is erköcsi szempontból indulok ki, egyik szempontot sem akarom a Csokonai-körben, melynek fel-

adatai különben is culturális természetűek hangsúlyozni, de felszólalok, mint magyar ember, mint debreczeni lakos, fajom és lakóvárosom miveltégi jó hírnevének érdekében. Nem, is azon szitkos, átkos szavak ellen szólalok fel amelyeket a harag, a percznyi szenvedély vagy éppen az alsóbb népies érzés durvább tréfálkozási módja csalnak ki az emberek ajkaira, hanem azon általános szokássá, majdnem kedélyesen otthonossá vált obscén beszéd mód ellen, mely nem egyszer pirulni kényszerít férfit és nőt egyaránt, ki hallani kénytelen. E bajnak gyógyítása nem csak szigorubb hatóság i n t é z k e d é s e k e t, habár első sorban ezen a téren kell erélyesebben fellépni, hanem az egész művelt társadalom és művelt polgári osztály közreműködését veszi igénybe. Hasson közre a gazda cselédeivel, a munkaadó munkásaival szemben, hogy ezen, városunk miveltégi színvonalát leszállító csunya rossz szokás ha egyszerre el nem mulik is, de legalább szemérmetlen nyilvánossági jellegtől megfosztassék, mérsékeltebbé, és a második ezerev kezdete ne érje rajtunk tapadva. Mindenki, a ki erre társadalmilag segédkezet nyújt, bizonyára városunk miveltégi érdekében cselekszik, és a millenium megünneplésére hozza meg a maga áldozatát.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnap ülésén a földmiveltési vitát folytatták a gazdasági miveltési ágak különbözősége szerint tarka képet nyert a vita. Nagyban és általában azonban inkább az egyes igények és követelések domináltak az egész tárgyalást és elnyomták az eszmei tartalmat. Részt vettek a vitában Perczel Dezső, Kun Miklós, Heckenaszt György, Reitter János, Sporzon Ernő, Mérey Lajos, Körössy Sándor, ki a debreczeni gazdasági tanintézet fizetésének emelésével kapcsolatban feleltette a debreczeni egyetem ügyét s hangsúlyozta, hogy leghelyesebb volna a tanintézetet a leendő debreczeni egyetem kiegészítő fakultásává tenni. (A beszédet hétfőn egész terjedelmében közöljük.) — Szóltak még Sima Ferencz, Hedry Lőrincz, Hermann Ottó, — Witmann János és Atzél Péter. — A földmiveltési kormány részéről ezuttal nemcsak Bethlen András gróf miniszter emelte a vi-

csak kró-
gy Debre-
gyobb
mint azt
lete bár-
ost is, a
Még két
g inkább,
ának, va-
És meg
felfogás,
osságából
átviszi,
ag gazdál-

Gesztelyre, Fáter Istvánhoz Asszonyvásárra, Vad Tamás és Sas Jánosékhöz Nánásra, Székly Zsigmond és Papszász Józsefhez T. Igarra.

E levelek nagyobb részét s az azokra nyert válaszokat — habár kivonatilag is — ösmerteti Schédel (Toldi) Ferencz, Csokonai munkáinak a fáradhatatlan összegyűjtője és kiadója, 1844-ben megjelent vaskos kötetében, — s valóban bámulatot keltő szívs kirtartás az mit irodalomtörténetünk e jeles előharczosa 50 évvel ezelőtt kifejtett költőnk minden iratainak, utolsó kezevonásának megkerítésében, a mi az akkori gyarló közekedési viszonyok mellett igazán nehéz feladat lehetett. De nem restelte az utánjárást, a levelezést, nem sajnálta a költséget sem, ha egy eredeti kézirat, verstörredék, vagy csak levélmásolatról is volt szó. — Össze is gyűjtötte, rakásra halmozta azokat úgy, hogy alig maradt Csokonai-kézirat az országban, s jelenleg a tudományos akadémia, vagy a muzeum levéltárának valamely rejtett fiókjában lepi azokat a feledés finom pora. — Talán épen e mohó gyűjtés eredményezte azt, hogy legkevesebb került felszínre Debreczen és környékéről a mi a Csokonai-emlékek nevezetére érdemes volna, s ma a Csokonai-körnek 3 éves fennállása után, még mindég bizonyos féltékenységgel őrzi mindenképpen Csokonai relikviákat.

Ily körülmények között valóban esemény számba ment a nagy költő által szerzett és kiadott zeneműnek egy eredeti példánya, melyre sajátkezűleg írta rá nevét és ajánlását s melyet László József ur, körtünk buzgó tagja 1891-ben ajándékozott az egyletnek.

Elképzelhető, hogy mily örömteljes érzést kelthetett szerény körtünk minden lelkesedni

tudó tagjában azon hir vétele, hogy egy derék tanférfi, az irodalmilag is ösmert nevű Milesz Béla t. füredi ev. ref. tanító és az ottani hetilap f. szerkesztője, birtokában van Csokonai Vitéz Mihály egy levelének, melyet egészen maga írt, a borítékja is megvan, még pedig a költő lantos pecséttel, s hogy e levelet jeles honfársunk a Csokonai-körnek ajándékozta. — Milesz Bélának valamelyik öse lesz azon Milesz József, ki Csokonainak 1788-ban az alkalmazott mértant, természettant és bölcsészett adta elő.

A levelet koszorus költőnk az elébb röviden leírt debreczeni nagy tűzvész után 4 nappal 1802. június 15 én Papszász József írta és Karczagon keresztül Tisza-Igarra küldötte, s az következőleg hangzik:

„Tekintetes Ur! Minemü Romlásra jutott légyen szegény városunk, eddig tudom értésére esett a Tekintetes urnak kívánom tehát ezt az ítéletet írni, vagy festeni quaequae ipse miserrima vidi et quorum pars magna fui.*) mert az a Hajlékotska is, hová a világ lármája elől vonni szoktam magamat, s az a kertetske is, mely nekem Tusculanum gyanánt szolgált, azon rémitő Csapásnak áldozatjává lett. Üszög és hamu között írom ezen soraimat, s az Ég között mely meg nem szánt és közötttem, kit a kevéstől is meg-

*) „a mely nyomoruságokat en magam láttam és a melyeknek nagy részese voltam én is.“

fosztott, tsak egy vékony deszkázat va gyon, mely az esső ellen sem védelmezhet. Kiegett ablakaimon keresztül szórja most is a sovány szél magam és szomszédim pernyéjét e szomorú levelemre, mely hosszabban panasználni nem akarván, a Tekintetes urnak szives segedelméért esedezni bátorkodok. A nádra, léczre, gerendára és deszkára, legnagyobb szükségem volna, hogy mig az esőzések beállanak, egy oltalom-fedelet állíthatnék fejem felibe. A miből a Tekintetes ur maga megszökülése nélkül, segíthet: instálom alázatosan méltóztassa azzal segélleni tsekély voltomat. A vas szükség kéntelenít a kérésre, annyival is erősebben, hogy tehetősebb atyámfijai s Jóakaróim azon Veszedelembe borultak. Megújítván előbbi alázatos kérésemet, s annak foganatját tellyes bizodalommal elvárván, magamat a Tekintetes Urnak Gráziájába ajánlom, s egész tisztelettel maradok. Debreczenben Jun 15-ik nappán 1802. alázatos szolgálja Csokonai Mihály mk.“

A teljesen ép boríték, annak czimlapján ez áll: Tekintetes Nemes Assessor Pap Szász József urnak egész tisztelettel — Igar.

A boríték hátsó lapjára ezt írta Csokonai: „Kérettetnek Nmzs Kardszagi Birák uraimék, méltóztassák ezen leveleket T. Pap József (sic) urnak minél előbb lehet Igarra — átküldeni.“

tát magvas fejtegetéseivel, hanem Miklós Odön államtitkár is harczba vitte fényes elokvenciáját.

— **Battenberg Sándor** bolgár fejedelem tegnap délelőtt Grácban meghalt. A bolgárok fejedelme, a történelem egyik legrokonszenvesebb alakja, mint egyszerű „Hartenau gróf“ osztrák tábornok fejezte be életét. Hősiességét a döntő slivnicai csata hirdeti, melyben a szerbeket tönkre verte, 1886 aug. 21-én pedig egy államcsíny, hat évi uralkodás után megfosztotta trónjától Népeinek halála kíséri sirjába.

A Csokonai-kör estélye.

Debreczen, november 18.

A Csokonai-kör tegnap kezdte meg felolvasó üléseinek új sorát, Csokonai Vitéz Mihály születése évfordulóján és Csokonai arcképének leleplezésével. A csunya esős novemberi időjárás csöppet sem kedvezett az ünnepély látogatottságának, de azért elég szép számú, előkelő, distingvált közönség gyűlt össze a Margit fürdő fényes termében, melynek színpadán függönyvel letakarva állott Csokonainak életnagyságu arcképe, mely Kovács János helybeli festőművész ecsetje alul került ki.

A Csokonai-kör ez idénybeli első felolvasásán a megjelenteket betűrendben sorolván fel, a hölgyek között ott voltak: Bogyó Ilonka, Bacsó Margit, Cserny Berta, Dicsőfi Józsefné, Darvasyné, Darvasy Ella, Faragó Miklósné, Faragó Margit, Kaszanyitzky Endréné, Kaszanyitzky Irma, Komlóssy Dezsóné, Kolbenhayer Kálmánné, dr. Kerekes Lipótné, Kerekes Margit, Konez Elekné, dr. Kovács Sándorné, Kovács Laura, özv. Lápóssy Jánosné, Lubrincz Julia, Locsarekné, Medgyesy Gáborné, Medgyesy Gizella, dr. Nagy Lajosné, Örvényi Ottóné, Simonffy Emilné, Stahl Gézané, Stancsek Jánosné és nővére, Schneller Károlyné és leánya Irén, Széll Farkasné, Széll Marianne, Szilágyi Károlyné, Tiszai Dezsóné, Ujváry Istvánné és leányai, Jeney Aranka, özv. Vértési Gyuláné, Vértési Hajnalka stb.

U r a k : Gróf Dégenfeld József, id. Csanak József, Széll Farkas, kir. táblai tanácselnök, Vértési Arnold a kör elnöke, Komlóssy Arthur és Géresi Kálmán alelnökök, Dani ovics

Elek, Sztancsek János kir. táblai bírák, Komlóssy Dezsó nyug. kir. táblai bíró, Simonffy Emil, Balogh Ferencz theol. tanár, Dicsőfi József ref. lelkész, Szilágyi Károly, Kaszanyitzky Endre, dr. Nagy Lajos, Örvényi Ottó, Füleky Pál, dr. Bakonyi Samu, Konez Elek, dr. Kerekes Lipót, Tiszai Dezsó szinigazgató, dr. Tüdös János, Kolbenhayer Kálmán, Stahl Géza sat.

A főiskolai kántus nyitotta meg az ünnepélyt. Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett kifogástalan szabotossággal és nagytetszés mellett énekelte Csokonai egyik halhatatlan szép dalát a „Tihanyi echó“-t. Azután Vértési Arnold a kör elnöke lépett a felolvasó asztalhoz. Először rövid megnyitó beszédet tartott, melyben rámutatott a Csokonai kör céljára, hogy t. i. e város életében olyan szel emi tényezővé váljék, hogy méltó legyen ahoz a nagy névhez melynek aegise alatt szervezkedett. De hogy ezt elérhesse, szüksége van a művelt társadalom különösen pedig saját tagjainak buzgó támogatására.

Majd, nem azért, hogy a fegyelmet megtartsa, hanem hogy jó példát adjon a munkásságra, műsoron kívül egy igen kedves rajtot olvasott fel „Margitka az apácák intézetében“ cím alatt melylyel nagyon kelemes élvezetet adott a közönségnek. Nem is tukarkodott ez tetszése és elismerése nyilvánításával. A felolvasott rajtot közelebbközölni fogjuk.

Jánosy Zoltán főiskolai szenioré volt a műsor következő száma. Gobi Imrétől szavalt teljes hatással a „Vadász“ című költeményt. Böven kijutott neki is az érdemlett tapsokból.

Géresi Kálmán főiskolai tanár, az irodalmi szakosztály elnöke olvasta fel ezután „Millenniumi gondolatok“ című tartalmas elemeltatását, melynek főként Debreczenre vonatkozó egészséges eszméi bizonyára széles körökben élénk figyelmet fognak ébreszteni. A szép felolvasást lapunk élén közöljük.

Komlóssy Arthur ügyvéd, a szépitési szakosztály elnöke, a Csokonai reliquiák fāradhatatlan gyűjtője csinos felolvasás kíséretében Csokonainak egy érdekes levelét eredetben mutatta be. Ezt a zajosan megtapsolt felolvasást is közöljük tárcza rovatunkban.

Majd ismét Vértési Arnold elnök lépett az emelvényre, hogy bemutassa a közönségnek Csokonainak ujonnan festett arcképét. A képet takaró lepel lehullott, s izléses elrendezésben, friss koszoruktól környezve tünt elő

a magyar Anakreon kitünően sikerült olajfestésű, életnagyságu arcképe; alján a fiemei hazafias kirándulóknak a selyem szalagos remek babér és pálma koszoruja hevert, melylyel a nyáron a költő emlékének hódoltak.

Szép jelenet volt ez, melynek hatása alatt éljenzésben és tapsban tört ki a lelkesült közönség.

Debreczen nagy költőjének arcképét az a kör festette meg, mely az ő varázs erejű névét viseli; festette egy debreczeni fiatal festő, ki tehetségeit Debreczen város költségén képezte ki s ime most a leleplezett kép előtt a főiskolai diákságból alakult kántus, melynek egykor Csokonai is tagja volt, éneklé Csokonai legszébb dalát: „A reményt.“

A kép felállítását Heykal Ede a főiskolai füvész-kert főkertésze rendezte kiváló izléssel.

A szépen sikerült felolvasások után vacsorához ült a társaság, mialatt a kántus és annak egyik tagja cigány kíséret mellett dallal fűszerezték a vidám hangulatot. Végül pedig a fiatalság Rácz Károly zenéje mellett tánczra perdült. A mulatságnak a hajnali órák vetettek véget. A négyeseket 50 pár tánczolta. Megemlítjük, hogy Sz. Dávid István vendéglős, ki csak nem rég tüntette ki magát a f. hó 11-én szintén a „Margit fürdő“-ben tartott lakoma alkalmával, melyre külön szakácsot hozatott Budapestről, ezuttal is dicsőretet szerzett konyhájának és pinczéjének.

Színház.

* **Csokonai est a színházban.** — A Csokonai-kör elnöksége a mai előadás érdekében a következő „értésítést és felhívást“ adta ki a Csokonai-kör tagjaihoz: „A debreczeni szintársulat is adóznival kíván Csokonai Vitéz Mihály emlékezetének, s ma, f. hó 18-án díszelőadás tartatik a színházban. Ez alkalommal színre kerül Szizligeti „Csokonai szerelmek“ című vigjátéka, a nyitány, az élő képek s a dalművek mind a Csokonai emlékének dicsőítésére és reá vonatkozóval lesznek előadva. Kedves köteleességemnek tartom ezen díszelőadásra a Csokonai-kör tagjai nagybecsű figyelmét felhívni. Debreczen, 1893. november 17. Vértési Arnold, a „Csokonai-kör elnöke.“

(A levélen kívülre ez van jegyezve: per cepi D. 14. July 802' — tehát épen egy hónapi időbe került egy levélnek Debreczenből T. Igarra eljuttatása 90 évvel ezelőtt; ma ennyi idő alatt Chicagóból a tengeren át eljón Debreczenbe s a válasz is kényelmesen visszajut.)

Hogy mi eredménye lett a Pap Szász József urhoz intézett kérelemnek, erre felvilágosító adattal nem rendelkezünk; de ha következtetni lehet abból, miszerint gróf Széchenyi Ferencz 100 frtot, az ifju Puky István, ki barátja lett Sáros-Patakon 15 frtot, Székely Zsigmond T. Igaról 12 frtot küldöttek háza felépítéséhez segedelemképen, Fráter István szintén részesítette támogatásban, csaknem bizonyosra vehetjük, hogy a nagylelkű és dús gazdag Pap Szász Józseftől — kinél huzamosan időzött már annak előtte Igaron — szintén tetemes segítségben részesülhetett. E Papp Szász József Hevesvármegye Tábla bírája, reform. egyházi főgondnok, közzeret és tiszteletnek örvendő férfiú volt, meghalt 1824. január 8-án. Fia volt Pap Szász Ignác, ki mint itteni birtokos Debreczenben is ösmert volt, s kinél patvarizált városunk derék polgármestere Simonffy Imre kir. tanácsos ur is.

A levélborítékra alkalmazott pecsét Csokonainak ugynevezett költői pecsétje (álló lant, tetején csillag és madárral s körítve két páma ággal); mert Csokonai Vitéz Mihály — tul a Dunán — somogyvármegyei nemes családból eredtettnak állította magát, s „Csokona“ vagy Csoknya Somogy megyei helyiséget jelezte előneve bölcsőjének. Nemesi czimerét Gaál László barátja és lakótársa 1799-ben látta és úgy írja le, hogy az hosszas négyeseg paizson, két mezőben egy

zöld dolmányos és mentés, vörös nadrágos és csákós, félig hátratekintő vitéz szürke paripára felülendő, ballábával kengyelbe lépve, jobbal földön állva, balkezevel a paripa kantárját és nyeregkapóját, jobbjobban pedig kivont kardját tartva, a kard végén egy véres török fej. A nemesség szerzője Csokonai Demeter volt, Miksa király alatt és Eryingi Török Ferencz táborában hadnagykodott.

Gyakran megtörtént, hogy Mihályunk előnevét írta csupán alá — mint az jelen levelünk-nél is feltűnik — s azt hol i-vel, hol y-nal használta.

Nem hagyta el költői kedélye Csokonait a nagy szerencsétlenség után sem, s mint maga megjegyzi: „A lig égnék meg Debreczenben június 11-én 1802. nemsokára azt írta egy jó barátom, hogy az országnak másik oldalán a Himfy (Kisfaludy Sándor) háza is megégett, ez adott alkalmatosságot a jelen való szerzeményre.“

Himfyhez.

Mint vagy, óh édes kesergő!
Hazám végső oldalán?
Te most is jajgatsz a esergő
Források megett talán?

Vagy a vasvári bérceknék
Horpaásit kerased?
S a hiv de néma köveknék
Kiáltozol kedvesed.?

Vagy tán biztos almafádnak
Aljában mulatozol,

S az esthajnalon Nymphádnak
Nevére sohajtozol?

Óh üled meg szép vidéked,
Mert te még boldog vagy ott
A hol a szerencse néked
Egy árnyas lát hagyott?

A leégett ház, mely a Darabos utcán jelenleg 993 sorszám alattinak helyén állott — több éveken át épült fel romjaiból olyanná, minőnek 1887-ig 88 ig mindnyájan láthatuk, ösmerehetők, egyszerű két ablakos tűzfalra épített nád tetejű kis ház volt, — 3 szoba egy konyha és egy hátulso kamara helyiséget foglalva magában; ez utóbbinak alacsony padlás gerendái között 1884-ben még magam is látam olyanokat, melyek félig megszenesedve voltak bealkalmazva, a kertben 3 jegenye állott — a legvénebbet és legnagyobbat Csokonai édes anyja által üttetettnek állították az öreg emberek; bodzafahajtások és a költő által kifejezetten kedvelt jázmin-bokrok azonban még talán maig is találhatók a kert helyén. — Ma már ujonnan van építve a ház — egészen modern izléssel — s a homlokzatba kegyetlennel ismét beillesztett emléktábla hirdeté, hogy ott lakott és lehelte ki nemes lelkét Csokonai.

Ott lebeg dicső szelleme a nagy költőnek ama kis ház felett és itt mi felettünk is, s a debreczeni „Csokonai kör“ jöhet bár reánk a közönségnek ádáz korszaka — nem halhat meg soha, mert halhatatlanságot vivott ki Csokonainéve az utókor előtt! —

* **Heti műsor.** Szokott helyén közöljük színházunk jövő heti műsorát. Bemutató előadás József Wildenbruchtól „A bubos pacsirta“ a czimszerepben T. Ellinger Iónával. Holnap Tóth Edétől a „Falu rossza“ kerül színpadra, csütörtökön Sardou és Najac vígjátéka a „Valjunk el“, holnapoz egy hétre Almási „Náni“ című népszínműve. Hétfőn a „Király szöktetés“-t ismétlik meg Zellertől, a péntekre eső népies este pedig, Shakespeare darabot: „Romeo és Juliá“-t adják elő. A színtársulat igen helyes uton jár, amikor a szinkóri léhaságok helyett ilyen nemesítő irányú drámákkal lép a nép elé.

* **A „Falu rossza“** a legjobb magyar népszínmű holnapi előadása elé a legjobb kilátásokkal nézhetünk, most Finom Rózsit T. Ellinger Ióna, Gonosz Pistát Tiszai József, a czimszerep pedig széphangú baritonistánk Ferencz Józsefnek kedvenc szerepe.

Vegyes hírek.

* **A király pöre.** A Morva folyó mellett levő földdarab miatt megindult ismert pörben tegnapelőt vizsgálták meg a kérdéses földterületet. A pörös erdő rész Ferencz József királynak magánbirtokához tartozik, de igényt támaszt rá gróf Batthyány József is, aki mindaddig annak tulajdosául hitte magát. A pör megindítása előtt a gróf csupa tiszteletből az uralkodóhoz írárt előre le akart mondani a kérdéses telekről, de ezt még sem tehette, még pedig igeu fontos okból. Nemcsak arról van ugyanis szó: kié a pörös erdő, a király-é vagy gróf Batthyányé? hanem arról is, hogy Ausztria vagy Magyarország nagyobbittassék. Gróf Batthyányak nincs szándékában pört indítani a király ellen; de viszont a haza földéből egy talpalatnyit sem engedhet át más államnak. Ujabbán Pozsony városa is beleszólt az ügybe, mert területe határos a pörös földdarabbal.

* **József Ágost főherceg esküvője.** József Ágost főherceg esküvője Augusztus hercegnővel szerdán délelőtt ment végbe. A polgári esketést d. e. 11 órakor Grailsheimban a királyi ház minisztere végezte a királyi palota tróntermeiben. Mikor Ferencz József őfelsége és Luitpold regensherceg a trónterembe léptek, a nászmenet a minden szentek templomába indult. Az egyházi esketést a münchen-freyzingi érsek végezte, a ki a fenséges párhoz intézett beszédében megemlítette, hogy 9 évszázad előtt egy bajr hercegnőt, a ki a Gizzella nevet viselte, Magyarország fejedelmé (Szent István király) vette nőül. Az érsek ezután a szokásos kérdéseket intézte a mánka-párhoz, a melyekre a menyasszony és a vőlegény hangos és tisztán értetve igennel feleltek, mire kicsérélték a gyűrűket és az érsek áldását adta az új párra. Az egyházi ünnepély az érsek által czelebrált Te deummal végződött. Ezután a nászmenet visszatért a királyi palota tróntermeibe, a melynek élén az új pár s mögöttök Ferencz József őfelsége és Luitpold regensherceg haladtak. Az ifjú pár Fiuméba utazik, a hol néhány napot tölt.

* **Szenzációs öngyilkosság.** A fővárosban óriás feltűnést keltő öngyilkosság történt, Horváth Lajos, a M. Á. V. jobbparti vonalú üzletvezetőségének főnöke Andrássy-uti lakásán szúrta magát. Az életunt ember rögtön meghalt. Tettét a lakás pinczéjében követte el, ahol holttestét a cseléd találta meg szörnyű vértócsában fekvve Horváth 30 évig volt a M. Á. V. szolgálatában. feleséget és 3 gyermeket hagyott hátra. Végzetes tette indokál életuntságát emlegetik bár ennek nem találják magyarázatát. Az öngyilkos Hieronymi belügyminiszterhez, kihez benső barátság fűzi, leélet is intézett.

* **Egy kis statisztika.** A világ összes városai közt Londonban van a legtöbb újságíró, bankár, commis voyageur, Párisban a legtöbb ballerina és énekesnő, Rómában a legtöbb koldus és pap, ki nem pap, Konstantinápolyban a legtöbb dervis, Szent Péterváron a legtöbb herceg, Bécsben a legtöbb pinczér, fodrász, politikus és mosóné, Grácban a legtöbb tiszt, ki már nem vezényel, Nápolyban a legtöbb lazaróni és

hardó, Budapestben a legtöbb handlé, Debreczenben a legtöbb — varjú.

* **Tisza István** orsz. gy. képviselő 1000 ferintot adományozott a szathmári főgymnáziumnak.

* **A müncheni pász** sok örvendetes mozzanatot tartalmazott hazánkra nézve. Valóságos magyar esküvő volt az gróf Szapáry Géza m. kir. főudvarmester és neje, Klotild főhercegnő udvarmesternője vezették a szertartásokat, József főherceg magyar tábornoki uniformist viselt, Uralkodónk pedig a diszlakomán magyar arulköszöntőt tette föl József főherceget. Toma lovag müncheni érsek templomi beszédében a magyar apostoli királyhoz szólt, hang-ulyozva Szent Istvánnak, az első magyar királynak trigyét a bajor hercegnővel s megáldva a magyar hazájába térő új házaspárt.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelőnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál november 18-án: borult, eső hűvös, fagypontkörüli hőmérséklet.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoktól d. e. 10-től 12-ig.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése. 1893. November 18-án reggeli 7 órakor Hőmérséklet 4.8 C. fok. Légnymás 751.6 millim. Szélirány: Szélszél, Csapadék tegnap reggeli 7 óratól ma reggeli 7 óráig 14 millim. Ugy nevezetesen alatt legmagasabb hőmérséklet 6 fok. Legalacsonyabb hőm. 4 fok.

Séta hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

December 1. A daleyet hangversenye a debreczeni egyetem javára.

November 30. Városi rendes közgyűlés.

December 11.-étől február 24-ig dohánypótlás Debreczen határaitban, Hajdu-Dorogon december 11.-től febr. 27-ig.

— **Debreczeni egyetem.** A „Magyar Hirlap“-ban jelölül annak a rokonszenyének, melylyel a debreczeni egyetem ügyét a sajtó fogadja, B. J. aláírású cikk olvasható, mely kiemelve a protestáns és más vallású hívek áldozatkésztségét, szíval végződik, hogy „a debreczeni egyetem a magyar nemzet felekezetenélküli egyeteme lesz“. Ez tévedés, amennyiben itt protestáns egyetemre adakozunk, melynek létrehozása azonban felekezetenélküli való érdeke minden e városban és nagy kiterjedésű vidékén lakó honpolgárnak s a melyben csakugy oktatást nyerhet minden felekezetenélküli egyén, a mint a debreczeni kollégiumban is tanulnak katolikusok, zsidók és más vallásúak is.

— **Isteni tiszteletek.** Holnap, vasárnap az isteni tiszteletet végzik az ev. ref. nagytemplomban Szilágyi Imre, esküdt felügyelő, a kistemplomban Csapó Péter s. l. elkész, a Kosuth-utcai templomban Dicsőfi József, elkész és az ispotályban Tóth Kálmán, elkész. A szent-anna-utcai róm. kath. templomban 7 órakor misét tart Tárkányi Péter, fél 9 órakor a helybeli honvéd csapatoknak ünnepeles eskütevésük alkalmából buzdító beszédet tart dr. Wolafka Nándor v. püspök-plebános, 9 órakor nagy mise, melyet dr. Wolafka N. czelebrál, azután predikálni fog Léky Kornél káplán; 11 órakor Tarnay Károly káplán misézik. D. u. fél 3 órakor ker. tanítás Wolafka N. választott püspök-plebános által; 3 órakor litánia.

— **Katholikus főgymnázium Debreczenben.** A helybeli róm. kath. egyház köréből értesítenek a következőkről:

Már hosszu évek óta a közszükség azt a forró óhaját szülte, hogy a róm. kath. algimnázium főgymnáziummá fejlesztessék. Ez iránt,

mint halljuk, legközelebb újabb döntő lépés történt, — a r. kath. egyházközségi bizottmány dr. Wolafka Nándor, vál. püspök, prépost-plebános elnöklete alatt tartott ülésében Nemes Kálmán vil. elnök és főgondnok azt az általános helyesléssel fogadott indítványt tette, hogy a kath. főgymnázium létesítése céljából a biboros-püspökhöz fölirat intézessék, és az egyházközség kebelében a szükséges lépések megtörténjenek. Dr. Schläucher Lőrincz bibornok és nagyváradi püspökhöz a tervezett fölirat már fölterjesztetett, az egyházközség pedig három tagu albizottságot küldött ki, melynek tagjai Dr. Wolafka Nándor vál. püspök, Nemes Kálmán, világi elnök és főgondnok, továbbá Dr. Irinyi István egyházközségi bizottmányi jegyző és egyházi ügyész urak. Ezen albizottság megállapítja közelebbi teendőket. Mivel városunk közoktatás ügyi érdekében a kath. főgymnázium föllállítása valóban égetően szükséges; nem kételkedünk, hogy városunk előkelő és minden kulturintézmény iránt oly lelkes rokonszenyvel viseltető közönsége és különösen a közelebről érdekeltek körök áldozatkésztségükkel szívesen fogják támogatni az a mozgalmat, melynek sikere számos szülőnek óhaját és érdekeit van hivatva kielégíteni.

Öszinte örömmel fogadtunk minden oly mozgalmat, a mely városunk valamely tanintézetének fejlesztését és magasabb színvonalra emelését célozza s így örvendeni fogunk annak is, ha a debreczeni róm. kath. algimnáziumot a hívek és különösen a kellő anyagi és erkölcsi támogatásra képes, fényesen javadalmazott főpapság főgymnáziummá emeli föl. Miután azonban a Debreczenben lakó róm. katolikusok mind lelkes polgárai Debreczennek, ennétogva, az új mozgalom nem fogja eltéríteni azon kötelesegekről sem, a melyeket e városnak jelenleg legfontosabb és minden más helybeli érdek fölött álló törekvése a debreczeni egyetem létrehozásának ügye körül minden debreczeni polgár teljesíteni tartozik. A debreczeni protestáns egyetem ügye különben is érdeke e város lakosságának felekezeti külömbség nélkül s a helybeli róm. kath. hívek intelligenciája, lelkesedése és kiválósága elég reményt nyujt az iránt, hogy áldozatkészségük forrását nem meríti ki teljesen egyetlen egy cél és törekvés.

— **Váro pavilion a kórház előtt** A nagy közönség kényelmére csinos váró-pavillont akar építtetni a helyi vasut igazgatósága a kórház előtt Péterfia-utca végén, ahol igen nagy szokott lenni a felszálló utasok száma. A hat szögletes 4½ méter átmérőjű kupolával fedett pavillon terveit ma mutatta be a tanácsnál az igazgatóság azzal a kéréssel, hogy az építkezést 10,000 drb. téglá és 10 köbméter tölgyfa ingyen adományozásával tegye lehetővé a város.

— **Debreczen a millenniumi kiállításon.** A belügyminiszter a millenniumi kiállításon bemutatni akarja a világnak a törvényhatóságok területén 1867. — a kiegyezés óta — emelt nagyobb szabású nyilvános középületek terveit. A törvényhatóságoknak az ilyen épületek kimutatását már felkeltett terjeszteni a miniszterhez. Debreczen város tanácsa öt ilyen épületet jelentett be, nevezetesen: 1., városi redout terem, tervezte Steindl Imre műépítész és műegyetemi tanár, bekerülési költsége, a szálloda többi részétől eltekintve 150,000 frt. 2., A ref. főiskola épületének új szárnya. Tervezte Vasel Alajos műépítész, bekerülési költsége 30024 frt 81 kr. 3., városi kórház. Tervezte Gerstner Kálmán műépítész; bekerülési költség 300,000 frt. 4. ref. új templom. Tervezte Petz Samu műépítész bekerülési költség 70000 frt; 5., szabványos gyalogsági laktanya; tervezte Jung Vilmos hadmérnök-kari százados, bekerülési költség 330,000 frt. (Hát a főreáliskola? rov. v.) A terveket a kereskedelemügyi miniszter állítja ki.

— **Nagy műut az Alföldön!** Lukács Béla kereskedelmi miniszter — mint értesülünk

— nagy tranzverzális állami műút építését határozta el, mely az egész Alföldet át fogja szelni. A műút, melynek traszizáló munkálatait a kereskedelmi minisztériumban most dolgozzák fel, 260 kilométer hosszú lesz és három és fél millió forintba fog kerülni. Bajánál kezdődve Halas, Majsza, Félégyháza, Csongrád, Szentés, Békés-Gyula városokat fogja érinteni és Arad megyében Zeinden csatlakozik az időközben kiépítendő temesvárd-debreczeni műúthoz. Az új műút rendkívüli fontos-águ, mert a Nagy-Alföld legdusabbban termő teületeit fogja átszeli és a közlekedő vonalakkal: a Dunával, Tiszával és a vasutakkal egybekötni. Az építést tavasszal kezdik meg.

— **A pótadó a törvényhatósági joggal bíró városokban.** az 1886: XXI. t. cz. alapján a folyó évre következő százalékokkal van kivette a pótadó: Legnagyobb a pótadó Szatmáron (82%), Hódmező-Vásárhelyen (61%) Komáromban (60%), Sopronban (59% és 3% házbérkrajczár), Győrött (55%), Aradon (51%) és Szegeden (50%). A pótadó nagysága szerint az említett törvényhatósági városok után következnek: Kolozsvár 46%-al, Székesfehérvár, Ujvidék és Versec 45% al, Pancsova és Zombor 40, Nagy-Várasd 37, Pécs és Temesvár 35, Baja 33, Kassa 30%-ai, Budapest 25%-al (ami 2.125.000 forintnak felel meg, a melyhez járul még 1.016.000 frt házbérkrajczár), Selmeczbánya 23%-al. Pozsony 22%-al, (és 5% házbérkrajczárral), Szabadka 20, Kecskemét 15, Fiume 10 és Marosvásárhely 7%-al. Az ország összes törvényhatósági városai közt Debreczen az egyetlen a melynek polgársága nincs pótadóval megterhelve.

— **Esküvő.** Kurzsinszky László helybeli r. kath. elemi iskolai tanító ma d. u. vezeti oltárhoz a r. kath. templomban Pápay János tanító hugát, Pápay Erzsébet asszonyt, néhai Szoncsány Endre özvegyét. Az esketést Wolafka Nándor végzi.

— **Sétahangverseny.** A „Margit-fürdő“ disztermében holnap d. u. 4 órakor tartatik meg a 39. gyalogezred közreműködésével Czapek Péter karmester vezénylete mellett a szokásos hangverseny. A műsor alkalmi száma lesz ezuttal a Kéler Béla „Csokonai nyitánya“, a többi zeneszerző Wagner, Czapek, Strauss, Rubinstein, Verdi, Bilse, Fall és Dörlinger. Jó ételekről és italokról kezeskedik a vendéglős.

— **Jókai művei.** Papp Ferencz városi magánlevéltárnok megrendelte Jókai összes műveinek 200 futas diszkiadását.

— **Temetés.** Szöke Bélát, debreczeni theol. akadémiánk III. éves hallgatóját a nagyon rossz idő dacára is, rendkívüli részvétellel temették el tegnap d. u. Érmihályfalván. — hol ő huzamos szenvedés után néhai édes atyjának lelkézi lakán szerető anyja s testvérei körében hunyt el. Tanulótársai barátai közül heten mentek ki temetésére; többen, — főként pedig az énekkar a tegnapi Csokonai-ünnepély miatt nem lehetett jelen. Csiky Lajos theol. tanár imádsága és orációja a templomnak minden zugát megtöltött közönségre igen nagy hatást tett. Az ottani tanítók és a temetésre kiment theológusok gyászéneke mellett tették le az elhunytat a sírba.

JÓKAI MÓR összes műveinek új diszkiadása 4 frtos havi részletfizetésre is megrendelhető László Albert könyvkereskedésében.

Megmérgezett uri család.

Debreczen, november 18.

Villámgyorsan terjedt hirtel ma délelben egy gázmérgezési szerencsétlenségnek, mely egy köztszobában álló uri családnak váratlan pusztulását okozta. — A megrendítő eset hasonló a múlt télen történt gázmérgezéshez, mely Gulyás Mihály gazdálkodó családjából kiragadta az anyát, két kis gyermeket, s a melynek halálos következményeitől alig lehetett megszabadítani a népes családfejt és a többi gyermekeket.

Ma **Tóth Lajos** nyug. vasuti hivatalnokot, tekintélyes ház- és földbirtokost ölte meg orozva a mérges gáz kiömlés; s az orvosi tudomány-

nak hosszas küzdelem után sikerült csak életre hozni hitves társát.

Tóth Lajos Kossuth-Kandia-utca sarkán lévő házának első lakosztályában lakott nejével együtt. Rendszeresen korán reggel keltek. Ma délig sem látták őket. Ez feltűnt az udvarban lakóknak s bal-sejtelmekről indítva 12 óra tájban, miután erős kopogtatásokra sem nyílt ki az előszoba ajtaja, az ablakok is bevoltak függönyözve, Szász rendőrbiztos a lakatossal felnyitatta az ajtókat.

Fojtó gázzzag csapott ki a szobákból s az utcai sarok szobában — mely megdőbbsenésükre — eszméletlenül találták az ágyakban Tóth Lajost és nejét.

Csakhamar megjelentek: dr. Sárvári Gyula, dr. Legányi Gyula, dr. Szalay Béla és dr. Bük Géza orvosok. — Szomoruan konstatálták, hogy a kedves „Lajos bácsi“ már meghalt; — az élesztési kísérletek hiába valók voltak. — Nejen az életnek még némi jelei mutatkoztak s másfél órai élesztési kísérlet után Szalay Béla és Bük Géza orvosok az e közben összegyűlt rokonok, jó barátok nagy örömeire kijelentették, hogy Tóth Lajosné meg van mentve, noha még nincs eszméletlenül e sorok írásakor s így nem tudja a borzasztó valót, hogy férje meghalt.

A szomorú eset színhelyén, melynek környekét csakhamar elépte a kíváncsiak tömege, megjelent a közel lakó Dicsőfi József lelkész, az elhunytak benső barátja, ki táviratilag értesítette a megrendítő esetről Tóth Lajos sógorait Szívós Géza h. szoboszlói főjegyzőt és Fejjes István sátor-aljajuhelyi ref. lelkészt, az ösmert költőt. A telefon hívására megjelent Antolovics gázgyári igazgató is, ki a szerencsétlenség színhelyén szemlét tartott. Érdekes, hogy a házon nincsen gázlámpa; a szerencsétlenség úgy történhetett, hogy a ház falában, vagy fala mellett elmenő gázcső megrepedt s a nagy mennyiségű gázkiömlés okozta a megrázó hirtelen halált, mely az éjjel, míg aludtak, lopva férközött a mit sem sejtő házaspárhoz.

Az orvosok azt állítják, hogy ha félórával előbb érkezik a segítség, mindkettőjüket sikerül megmenteni. A temetés hétfőn lesz. Közlebbi diszpozíciók azonban még nem tétettek.

Először az a feltevés is szállongott, hogy a szerencsétlen házaspár szénmérgezés áldozata lett. Ez a feltevés azonban csakhamar alaptalannak bizonyult, mert Tóthék nem szénrel fűtöttek. A halált az orvosok gázmérgezésnek tulajdonítják. Valóban itt az ideje, hogy a gázvezeték felett a legszigorubb, leggondosabb és a leglelkiesmeretesebb felügyeletet gyakorolják.

Apró-cseprő.

* **A Lövy Mór nevében.** Beszáll a második osztályu kupéba egy ur. A kupéban már egy másik ur ül és éppen aludni akar. Az utóbb érkezett ur megkérdezi az előbb érkezettet:

— Nem X. Y. urhoz van szerencsém?

— De igen.

— Én Z. O. vagyok. A Lövy Mór nevében üdvözlöm önt.

— Köszönöm.

Ezzel X. Y. ur hátradől és csakhamar elalszik. Még nem alszik két perczig, mikor Z. O. fölveri őt és újra azt mondja:

— A Lövy Mór nevében üdvözlöm önt.

— Köszönöm, köszönöm — mondja erre X. Y. ár, de már nem olyan barátságosan. És ezzel újra elalszik.

Öt percz múlva Z. O. fölveri őt és a világ legnagyobb hangján így szól:

A Lövy Mór nevében üdvözlöm önt.

Erre már X. Y. is megharagszik és rá-mordul Z. O.-ra:

— Az ördögbe is, hagyja az embert aludni. Hiszen már háromszor hallottam, hogy a Lövy Mór tiszteltet. Meg is köszöntem mind a háromszor. Mit akar még.

— A Lövy Mór azt mondta, hogy az ő nevében üdvözlöm önt e z e r s z e r.

*

Ha gyarlóságból megbánt a lány:
Kérleld meg! véle durván ne bánj!
A porszemért, mely szárnyára ült,
Gyöngéd zománczát le ne töröld!

Egy sóhajból mindent megért,
S alázatos lesz, nagy lelkedért,
Csókkal borítja térded, kezéd,
És életénél jobban szeret!

Bartók Lajos.

A nők mindenre képesek, még a jóra is.
Seneca.

Az igazi szerénység nem abban áll, hogy az ember magamagáról kicsinylőleg beszéljen, hanem hogy magamagáról egyáltalán ne beszéljen.

Freycinet.

Vannak emberek, kik nem tudják megbocsátani, hogy nem szorulunk rájuk.

Csak a száműzöttnek van hazája.

Karr Alfonz.

* **Prémek.** A hidegre vált idővel a prémek divatja is megérkezett. Leggyakoribb az asztrakán, a kanadi, nyest és a cibet-prém. Az asztrakán mellett említésre méltó még a persa, a krimi, továbbá a festett karakul, amely az asztrakánhoz hasonlít, csak a szőre hosszabb. A legkiválóbb természetesen még mindig az orosz és az amerikai coboly, különösen pedig az orosz cobolyprém, ha a szőrszálaknak finom és fehér a vég. Szeretjük ezenkívül a különböző rókának a prémjét, így a kék az ezüst és a fehér rókát. Végre előfordul még a selymi, a hiuz és a franciaia tengeryuly prém. Esti köpenyhez való béésnek első sorban a hermeliat után a hiuz és a chinchillát használják. Gyermekeknek a hattyu-prém a legegészségesebb. Főképp a fehér prémet kedvelik, így a mongol kecskéét. A nagyobb köpenyeket sötétebb prémből készítik s világosabbal díszítik. Korcsolyázáshoz való sapkákat vidra és angora-prém-ből készítenek. A nyakat vagy boával övezik körül vagy kisebb állat-bundával amelynek fejét kapocs gyanánt használják. Általában nagyon szeretik Franciaországban különösen pedig Párizsban a prémet mióta a muszkával való barátság olyan benső lett. Ahol csak lehet, még a bálruhán is prémet alkalmaznak és megkisérték még azt is, hogy egész kosztümeiket prémből állítsanak elő, ami azonban ez idén sem sikerült. Megpróbálkoztak asztrakán-nal és homespun-nal, a mely szintén asztrakán fajtájú prém, — azonban a prémből készített szoknyák nagyon súlyosak s azonkívül egész kosztüm rendkívüli drága. Asztrakánból készített mellények gallérok és egyéb díszítések a téli ruhákon azonban mindenképpen elegánsak.

Felhívás nőegyleteinkhez!

Irta: Kuti Zsigmond.

Schiller, német költő egyik verses költeményében: „Ehret die Frauen“ dicsőíti a nőket, felsorolja erényeiket, szorgalmukat stb. a miért is lekötölte magának egész Németország nőit. — Koszorus költőnk Jókai Mór öt-száz kötetből álló regényeiben mintegy vörös tonalként végig húzódik a magyar nő dicsőítése, magasztalása. A mi szép, magasztos, erényes, dicső, humanus, lelkes gyarló emberben csak lehet, azt mind-mind a nőnek tulajdonítja. Szerelteti itt, mint kiváló gondos, feláldozó anyát, amott a férjét halálmegevető bátorsággal megmenti ezer veszélytől; majd lóra ülteti- fegyvert ad kezébe és végig harcztatja vele a szabadságharcot. Ha jótékonyágról van szó, úgy bizonyára a nő viszi a főszerep-t.

Ötven év óta tanítja, neveli Jókai Mór a magyar nőt hazaszeretetre, humanitásra; tanítja őt lelkesedni minden szép, jó, nemes és magasztos iránt! Soha költő oly befolyást nem gyakorolt egy nemzet nőire mint Jókai Mór!

És ha a magyar ember a nőt, a feleséget a hitestársat- „fele“-ségnek, „Alter égő“-jának tekinti, a ki lelkének lelke, a ki második énye, úgy ezen faktumban Jókainak bizonyára nagy érdeme van!

Itt tehát az idő, hogy a magyar nemzet honleányai ezen szeretetnek egész tárházát, melylyel Jókai irántuk viseltetik! most némileg vizsgázzák! És természetesen, hogy első sorban a „Nőegyletek“ vannak hivatva a nemes, a jó, a szép példával előre menni!

Vegye meg mindegyik Nőegylet Jókai összes műveinek díszpéldányát és bocsássák azt felekezeteik iskoláinak — ifjúsági és tanítói — könyvtárának rendelkezésére.

Ezzel két nemes czélnak áldoztak. Megtisztelték vele a nagy költőt és szolgálatot tettek vele hazánk kulturális inlézményeinek. Hadd buzduljon a nagy költő művein az ifjúság, mérítsen belőle hazaszeretetet, lelkesedést és humanitást.

Méltóbban nem ilhetik meg hazánk nőegyletei — és ezek közt első sorban városunk nőegyletei — Jókai jubileumát.*

Érték-tözsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. nov. 17-én.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.85	116.35	
vasúti beruházási kötvény 4 1/2% —	127.—	128.—	
koronajárdék 4% — — —	93.50	94.—	
regále váltásági kötvény 4 1/2% —	99.75	100.50	
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	118.75	119.25	
Egységes állam kötvény 4 1/2% — —	96.75	97.25	
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémsorsjegy	142.—	143.—	
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény — — —	415.50	416.—	
Osztrák hitelrészvény — — —	337.60	337.80	
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	113.—	113.50	
Sorsjegyek:			
Magyar jelzálogbank 4% -os sorsjegy	127.—	128.—	
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os — —	—	—	
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	11.75	12.25	
Osztrák „ „ „ — — —	18.75	19.25	
Olasz „ „ „ — — —	13.—	13.50	
Bazilika sorsjegy — — —	8.50	9.—	
Jó-sziv „ — — —	2.90	3.20	
Pénzmekek:			
Cs. és kir. arany — — — — —	5.90	6.04	
20 márkás arany — — — — —	12.50	12.52	
20 frankos arany (Napoleon d'or) — —	10.13	10.17	
Sovereignes — — — — —	12.72	12.77	

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

November hó 16. Hizott sertés árak
 I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 45.—46. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 45.—46. krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 48.—48.5 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 48.5—48.5 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 klgm. terjedő sulyban) 46.5—47.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 45.—46. krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 45.5—46. krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 46.—47. krig.

Számrejtvény.*

— Közli: **Ker Tibor.** —

- 1, 2, 3, 4. A hordónak alkatrésze.
- 6, 7. Gyakran veri vihar vése.
- 2, 6, 7. Ott marasztja a szekered.
- 1, 6, 7. Uralkodik éjszaka felett.
- 7, 6, 1, 2. Látod kapun és ablakon.
- 5, 6, 4. Találd a moe-arakon.
- 4, 6, 7. Megkivánod páratlanul.
- 1, 2, 3, 5. Rossz ember, ki ilyet tanul.
- 2, 3, 5. Közel város polgármagya.
- 1, 6, 4, 3. Tengereknek fenevada.
- 4, 6, 1, 3. Bűnhetsz, vagy kormányzasz vele.
- 4, 6, 1. Jó pecsenyét teszesz bele.

I-7. A puszták és faluk népe.

Hej! gyakorta jár elébe!

(Megfejtők neveit **jövő szombaton** közöljük s köztük érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

Utolsó talányunk megfejtését („száll a madár, hull a levél, itt az ősz“) helyesen beku-dítotték: **D r u c k e r Matild, B. M. (B u d a p e s t) P á r d á n y i Imre (nyertes), báró D i t f u r t n é (H ő-**

* Kérjük a fővárosi és vidéki lapokat adjanak tért ezen felhívásnak.

gyész), **F e k e t é n é N. N., F e h é r O t t i l, B á n y a i D e z s ő, K i s s S z e r é n, Á r v a i Géza, S z e r d a h e l y i I z i d o r, i f j. P o n g o r I s t v á n, Z á d o r R ó z s i k a** és **J a n k a F ü r s t I l o n k a, J u h á s z J o l á n k a, J ó n a K á l m á n, B r e d t J á n o s (T ü b i n g a), D e b r e c z e n i I s t v á n, P é t e r O g a, N a g y J ó z s e f (N a g y - K á r o l y), T o l n a i Ö d ö n** és **Á k o s, S c h ö n b e r g e r J o l á n, P o l o n y i A n d o r, K u n A d o r j á n, D ó z s a O z s k á r, R a d o n G i z e l l a, K o v á c s I l o u k a, S i p o z Z s u r s i k a, H u b e r J o l á n k a, é s S z e r é n k a, V á r a d i T e r i k e, A n t a l o v i c s I l o n a (nyertes), i f j. H e y k á l E d e, K o v á c s M a r g i t, R o s e n f e l d E m á l i a V e s z z ö s i A n n a, H o r o v i t z R ó z a, D a r v a s i E s z t i k e** és **S á n d o r, D ó c z y I l o n a, Z i v u s k a F e r e n c z (B é c s), F a l k A l i d e H., F r a n k M a r i s k a, V e c s e f M á r t o n, i f j. P á l f f y G á b o r, H a d h á z i E n d r e, K o v á c s S á n d o r, T ó t h E m i l, J u h á s z I m r e, Z o m b o r I m r e, K e m é n y I r é n, Z a l a i B é l a, G l ü c k L e o p o l d n é, F ü l ö p L u i z a, L á n g I r m a, S z u t o r E s z t i k e, K u n J u l i s k a, E ö r y M a r i s k a** és **E ö r y K á l m á n. G. S z a b ó K á l m á n. B l o x b e r g S i m o n n é.**

Közönség köréből.*)

(Hány tanára van a zürichi egyetemnek?)

Becses lapja f. hó 15-én megjelent számában az v n írta, hogy „a zürichi egyetem mérés természetudományi fakultásán 6 rendes és 4 rendkívüli tanár van, ezenfelül a docensek.“ Talán erre van alapítva a következtetés, hogy főiskolánk egyetemé fejlesztéséhez még 15 tanszék kívántatik.

Épen most foglalkozván a német és a schw iczi egyetemek 189 2/3. tanévi statisztikájával, nem állh tom meg, hogy meg ne jegyezzem, hogy a múlt isk. évben a zürichi egyetem mér- és természetudományi fakultásán nem 6, hanem 8 rendes tanár (Henngott, Merz, Meyer, Dodelf, Kleiner, Hlein, Lang, Abeljanz), 4 rendkívüli tanár és 12 docens volt alkalmazva. Nem fejtegetve a docensség intézményét és hatását, még csak azt említem fel, hogy ugyanazon egyetem bölcsélet-nyelvészeti-történeti szakosztályában pedig 10 rendes, 9 rendkívüli tanár és 12 docens, tehát a zürichi egyetem philosophiai fakultásán összesen 18 r ndes, 13 rendkívüli tanár és 24 docens — tehát 51 tanféri volt alkalmazásban Arról tehát szó is alig lehet, hogy mi főiskolánk egyetemé fejlesztésében Zúrichet vegyük mintául, vagy arra csak hivatkozhatunk is.

Debreczen, 1893 november 18 **B. Gy.**

(Kut-mizériák.)

A hatvan utcán a járvány követk-ztében elzárták a kutat, a másikat pedig a nagyujtacza végén furták ki, ennek azonban a vize valósa gós élvezhetlen moe-sár-lés ez-ankivül még a kut körül is akkora a locs-pocs, hogy hozzá férni teljes lehetetlenség.

Ezen kut-mizériáknak következménye aztán, hogy miután az egész nagy- és kis-hatvan utczá ből, a nagy- és kis-ujtaczá ből, a Szécbenyi- és Csokonai utczák ből álló területen élvezhető viz nincsen, pénzért vagyunk kénytelenek vizet hordatni a nagyujtaczáról, hol egy ur havonként 50 krajczárért és csak is reggel 7 órától este 7 óráig szolgáltatja a vizet.

Kérjük a városi hatóságot, hogy e kut-mizériákra figyelmet fordítani sziveskedjék!

Debreczen, 1893. november 18.

Több nagyujtaczai lakó.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Debreczeni városi színház.

Idény-bérlet 41. szám. III Kis bérlet 1. szám. Páratlan. Páratlan.

Disz-előadás

Csokonai Vitéz Mihály születésének 120 év-fordu ója alkalmával.

Szombaton, november 18-án:

I. „Csokonai emlékezete“ ünnepi nyitány, írta Medgyesi Nándor. Előadja a katonai zenekar, Czapek Péter karnagy vezénylete mellett.

II. Nagy csoportozatos néma képek Csokonai V. Mihály életéből.

Ezt követi:

Csokonai szerelme.

Eredeti színmű 3 felvonásban 4 képben Csokonai V. Mihály dalaival, írta Szilgietzi Ede.

Vasárnap, november 19-én:

Falurossza.

Tóth Ede pályanyertes népszínműve.

Hétfőn, november 20-án:

Richard király szöktetése.

Regényes operette 3 felvonásban.

Kedden, november 21-én:

itt először:

Bubospacirta.

Énekes népszínmű. Irta Wildenbruch.

M Ū S O R:

Vasárnap, november 19 én „Falu rossza“, népszínmű, írta Tóth Ede. Páros.

Hétfőn, november 20-án „Királysöktetés“, Kerner operetteje. Páratlan.

Kedden, november 21-én „A bubos pacirta“, Wildenbruch színműve, itt először. Páros.

Szerdán, november 22-én ugyanaz, másodszor. Páratlan.

Csütörtökön, november 23-án „Vájjunk el“, Sardo és Naja vigjátéka. Páros.

Pénteken, november 24-én: „Romeo és Julia“, Shakespearétől, népelőadás.

Szombaton, november 25-én, „Bubos pacirta“, Wildenbruchtól, harmadszor Páratlan.

Vasárnap, november 26-án, „Tót leány“, Almási Tibamér népszínműve. Páros.

Szerkesztői posta.

Halifax. Nincs igaz! A német a „v o n“ szóval teszi türethetővé a vezetéknevén való nevezetést, A többire nézve mit is mond az arab közmondás? „Négy ember ül együtt. Az első nem tud semmit és nem tudja hogy nem tud. Ez bolond: kerüljétek. — A második nem tud semmit és tudja, hogy nem tud. Ez tutatlan: tanítsátok. — A harmadik sokat tud és nem tudja, hogy tud. Ez alszik: ébresszétek. — A negyedik sokat tud és tudja, hogy tud. Ez böcs! ezt kövessétek.“

H. L. Úgy látszik, menni fog a dolog. Méltóztassék azonban elolvasni a magyar Hafiz és Omer Chéjjam fordításokat, melyekből elsajátítja, hogy kell a keleti poézis tarka barka virágos kertjét magyar földre átültetni! Tessék elolvasni a B o d e n s t ä d t Mirza-Schoffi dalait is, melyekben a német költő oly szerencsésen imitálta a keleti poézist, hogy a világ létező poétáinak hitte Mirza Schaffit. Ezekből tessék elsajátítani a speczialis keleti dal-hangot. Buzditásul közöljük itt az ön dicséretes és komoly törekvésre való fordítását, elő te az ön által mellékelt török eredetivel:

Bin dsan ille szevdim peni,
 Lutf ejle, sad ed bendeni,
 Szensü mürtüvet mádeni,
 Lutf ejle, sad ed bendeni.

Ben var iken ej maki ru,
 Bir sákha esmem szer feru,
 Hasieskesem csokdan bern
 Lutf ejle, sad et, bendeni.

(O z m a n b e j.)

(Végtelen szeret lelkem
 Légy kegyes tégy virággá engem
 Te vagy az ülv, te vagy szentem
 Légy kegyes tégy virággá engem.

Éltémb n nem temethettem
 Légy kebledre árvafejem,
 Óh hold a ezü busan zengem
 Légy kegyes tégy virággá engem.)

N. G. (Szatmár.) Városunkban több betegségyező pénztár működik: a kerületi, a kereskedelmi alkalmazottaké és az iparos ifjusági együleté. Legjobb lesz, ha a két elsőnek az elnökségéhez fordul.

Bolla. Önnek azok az olvasmányok „nagyony komolyak”? Mondjuk úgy, hogy ön azokhoz nem nagyony komoly:

C-r. Nem feladatunk nekünk ilyen lankasztó cikkekkel közölni. A kegyedét félretesszük és az bármikor átvehető.

Boljanicz. Köszönet és üdvözet! A levél.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felölös szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nyilttér.

KEMÉNY JÁNOS

a „**Vasuthoz**” címzett vendéglőjében
(a népkerttel szemben)

ma este hurka-estély
tartatik.

Jó ételekről, italokról és pontos kiszolgálásról kezeskedik a vendéglős.

MED. UNIV.

Dr. Sichermann Adolf orvos

testgyógyászati, massage és gyógy-gymnastikai rendelése

Debreczen, Nagyuji-utca 1708

A gyógykezelés tárgyai: A gerincoszlop elferdülés-e, a mellkas angolkóros görbülései, a végtagok rendellenes fejlődései, a térd és csigolyák után visszamaradt táplálkozási zavarok. Gyomor- és bélbántalmak, izmok és ízületek eszuzos bántalmái. Izlombok és ízületi merevségek. Neuralgiák és a neurathenia különböző fajai stb.

Rendelés egész napon át.

VARGA LAJOS kereskedése

ajánl tiszta és szagnélküli valódi

amerikai petroleumot

1 liter 20 kr.

Orosz petroleum 1 ltr. 18 kr.

közöns. „ „ 16 „

Salonok és termek világítására

legfinomabb **CSÁSZÁR-OLAJ**

1 liter 24 kr.

Továbbá

flóra, mili és király gyertyákat.

Eladó ház.

A piacz-utczán a **posta épület** töszomszédságában levő 2142. sz. ház szabad kézből eladó. Vételi ajánlatokat elfogad a tulajdonosné **Csapó-utca 319. sz. alatt.**

Férfi- és gyermekruha feltünő olcsó áron.

Üzlethelyiségem áthelyezése előtt állván **dustraktáramban felhalmazott**

500 őszi öltöny,	7 forinttól feljebb
1500 téli kabát,	7
750 nadrág,	2 frt 50 krtól „
436 Mikádó kabát,	5 forinttól „
452 őszi felöltő (Überzieher)	6 „ „
400 férfi Mentsikoff,	7 „ „

Fiu es gyermek-öltönyök, köpenyegek, Vízhatlan Loden-köpenyegek, Városi és utazó bundák ször mével bélelve s még számos más cikkk,

mindezt az eddigi árak fele részén

bocsátom m. t. vevőim rendelkezésére.

Senki se mulassza el felhasználni e ritka alkalmat.

Különösen felhivom a n. é. közönség figyelmét

FÉRFI SZABÓ ÜZLETEMRE

melyben a leggodosabb kiválasztással eszközölt őszi és téli

hazai és külföldi szövet

bevásárlásaim folytán a *legujabb divat szerint* a legizléses-bben készül el mindennemű **FÉRFI- ÉS GYERMEK RUHA**

Kitünő szabás! Mérs kelt árak, jó munka!

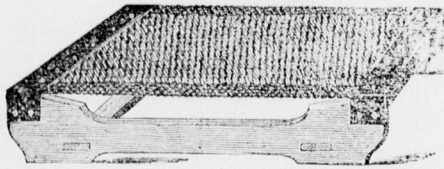
Tisztelettel

Fényes Mór

férfi szabó üzlete főtér Miklós utca sarkán,
a vármegyeházzal szemben.

Neubauer János

vassodrony szövet, fonat, menyezet nádfonat (stukator) és ruganyos sodrony ágybetét gyára,

DEBRECZENBEN, kétmalom-utca 822. szám, Péterfia utról első épületben, 1894 ik év május elsejéig Hatvan-utca 1576. szám alatt is.

Faredőnyök (Jalousien), görfüggőnyök (Rouleaux), szelelő rosták, szóró rosták, nádzövés (stukator), kocsii ülések, kredenczek, hustartó sodrony-ládák, kert- és sirkerítés göngyökben, sírdomb-körzet, virágágy-körzet, áthányó rosták, szikrafogók gőzgépekhez, vaskosár kőbányákba, ablak rostélyzatok, ágybetétek (sodrony-madrác), baromfi házak, Backer-féle szelelő gépek, dobok, dobbörök, vassodrony szövetek szórórostákhoz, szunyogháló, összehajtható székek, padok, asztalok stb.

Gyártmányaim megérdemlik a méltatást, miről 1873 óta százakra menő elismerő levél és számos kiállítási kitüntetés tanuskodik, így: Budapest szép és jó munkáért első nagy érem és díszokmány. Német-Palánka jó munkáért és versenyképességért bronzérem és díszokmány. De és dicsérő oklevél. Debreczen baromfi kerítésre ezüst oklevél, bátorodom tehát azokra a n. é. helybeli és környékbeli közönség szives figyelmét felhívni. Jutányos árak mellett pontosan betartva a szállítási időt teljesítek minden sodronymunkát.

Teljes tisztelettel

NEUBAUER JÁNOS

nádfonat és sodronymű gyáros.

Hadházon a vasuti állomás közvetlen közelében

egy darab 600 □ öles

fele részben gyümölcsös, fele részben szőlővel beültetett

terület eladó.

Nyarálónak igen alkalmas hely.

A gyümölcsös termése megtekinthető a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztőségében. Cím a szerkesztőségben.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni ev. ref. egyháznak lemondás folytán üresedésbe jutott számvevői hivatalára ezennel pályázat hirdettik. Évi fizetés 750 azaz hétszázötven forint. Pályázhatnak ez állás elnyeréséért azok, kik gyakorlat utján akár nagyobb pénztár ügyvitelében, akár számvevői teendők végzésében jártasságot szereztek, vagy egyszerű és kettős könyvvezetésben jártasak és ezt hiteles okmányokkal igazolni tudják. A választás ez uttal az 1895. évi február 1-ig tartó időre történik, a mikor új, általános tisztújítás lesz. A hivatal f. évi decz. 1-én foglalandó e. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi nov. 24-én esti 5 óráig Simonffy Imre kir. tanácsos urhoz adják be.

Debreczen 1893. nov. 17.

Némethy Lajos, Simonffy Imre,
h. lelkészelnök. kir. tan. főgondnok.

Jutányos, szabott árakon
kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél:

Divatos női ruhaszövetek,

Francia flanelek, Kasán, Moldon,
legújabb flanel, selyem és bársony

BLUZOK,

szines és fekete selymek,
mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők,

Gyermek ruháskák és felöltők,

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok és nadrágok

téli harisnyák, keztük.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói és gácsi posztokban.

GYENES LAJOS

DEBRECZEN,

Főtér,

városház-épület.

Női
ruhaszövetek,
diszek,
Selyem, bársony,
Flanelek blousokra.
Szintartó velezek,
Férfi nyakkendők,
Mosó- és disz-
kötények
nagy raktára.

Szintartó „Hauschild“ kötő pamut.

FRANCZIA HIMZŐ SELYMEK „JÄGER“ és SELYEM KÖTŐ GYAPJU

Maradék szövetek leszállított árban.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak.

Csakis valódi a feltalálótól
LEONHARDI ÁGOST, BODENBACH A. D. ELBE.

Ezen véd-

jegygyel

csász. kir. osztr.

magy. kir. szab.

36089. szám.

48274. szám.

Író-tenták:

Anthracen-tenta kék-fekete
Legf. könyvtenta kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.
Gallus-tenta) korom-
Világposta-tenta) fekete

Legjobb folyó tinta a könyvvezetéshez;
határtalan tartósság okmányok számára.
Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Mázoló tenták:

Atracen-másoló) Kitünően másolódnak; egyszersmind könyvelésre
Alizarin író és másoló) is ajánlatosak.
Eucere violette noire communicative) Egyetlen tenták keresk. levelezésre,
Violette kettős-másoló) melyekről hónapok mulva tiszta má-
Fekete világposta másoló) solatok készíthetők.
Non plus ultra-másoló 4-6 másolatot ad. Fontos bankoknak, biztosítótársé-
teknek és tengerentuli levelezésre.

Szines tenták, autografia-tenták, hektograph tenták, folyékony tus mérnökök-
nek és rajzolóknak, tinta-porok és kivonatok, bályegző-festék, másoló fes-
ték, legszebb írógép festékek; fehérenemű jegyzés festék, folyékony enyv-
és gummi, halenyv, fényenyv, Eau de Labarraque tinta foltok eltávolítására
papírról és fehéreneműről.

Pecsétviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legtöbb írószerekkereskedésben kaphatók.

Schönberger Vilmos
 DEBRECZEN, a városháza alatt
 leszállított árban ajánlja
 férfi, női és gyermek cipő nagy raktárát
 fu, gyermek, és férfi eszímák, kalapok, norinbergi
 és tajtékpipa raktárát. Böröndök, esernyők, nyak-
 kendők és vízmentes posztó halina eszímák.
 Berlini és igen finom nagy posztó kendők,
 vászon, kávé teríték és függönyök nagy választékban.
 Lepedővászon ezelőtt 1-10 ftr mtrje, most csak 45kr.

Van szeplője?
 Óhajt-e Ön gyöngéd, fehér, bársonypuha
 arczsínt? akkor használja a
Bergmann liliumtej-szappant
 (két bányász védjeggyel).
Bergmann & Comp Drezdából á db 45 kr.
 Kapható Dr. Rothschnack V. Emil gyógy-
 szertárában.

30 év óta udv. istállóknak, valamint katona
 és polgári nagyobb istállóknak is használatban
 nagyobb erőfeszítések előtt és után erősíté-
 sül továbbá fizemodások, rándulások, az inak
 merevsége s más ily alkalmaknál, képesíti a lovat
 kiváló teljesítményekre idomításnál

Kwizda-féle Restitutionsfluid
 Kapható Ausztr. Maerve-
 ország **gyógyszertá-
 raiban és drogistáinál.**
 Fő-letet: Kwizda Ferencz János
 osztrák cs. és k. és román kir. udv. szál-
 lító ker. gyógyszer. Korneuburgban, Bécs mellett

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni, s a
 véte-nél határozottan kifejezni:
KVIZDA-féle Restitutionsfluid. I/b

1894. május 1-sőtől kerestetik bérletbe
 — lehetőleg ugyanegy épület vagy udvarban
 lévő 5—6 szobából álló s megf. le. ö me lék-
 helyiségekkel ellátott
 2 rendbeli világos és tágas lakás,
 melyek egyike bivarali helyiségül fog szol-
 gálni.
 Értekezni lehet DIENES BARNA
 társ. igazgatóval Széchenyi u 1567. sz. a.

1893

ŐSZI és TÉLI IDÉNYRE

Női felöltöket,
 Gyermek köpenyeket,
 Jaquetteket,
 Bundákat,
 Rád köpenyeket,

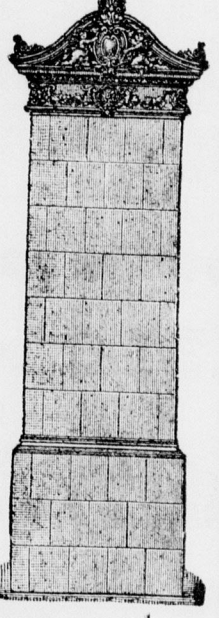
Blousokat,
 Gyermek ruhákat,
 Muffokat,
 Sapkákat
 és Szőrmeárukat,

PÁRIZSI és BÉCSI MODELL KALAPOKAT,
 gyermek fejkötőket és bebéket

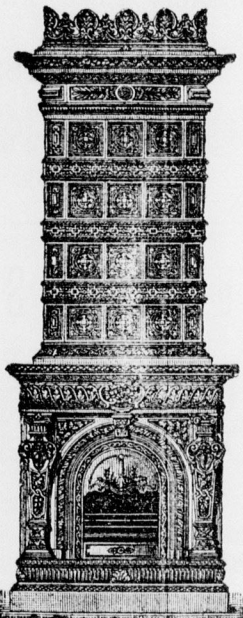
rendkívüli **OLCSÓ ÁRON** ajánl

RÓZSA LAJOS Debreczen,
 KISTEMPLOM-BAZÁR.

Az eperjesi népbank Kályhagyárának
 kiváló minőségű finom
porcellán és majolika cserépkályhái

melyek ugy szépség, mint fölül-
multhatlan fűtő képesség tekin-
tetében általános elismerésben
és kitüntetésben részesülnek
eredeti gyári árak mellett
megrendelhetők
Debreczen és vidéke
részére

KOVÁCS GYULA vaskereskedésében
 Debreczenben Nagy-uj-utca szegletén, a Bika szálloda mellett
 mint gyári képviselőnél.

SZÖNYEGEK,
 függönyök,
 ágy- és asztal-terítők,
 butórszövetek, viaszkos vásznak
 takarók és löpökróczok

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

Kardos László-nál

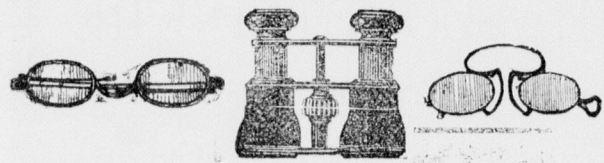
Kossuth-utca.

Ágy és asztal terítők.

Ajándék dísz tárgyak.

Pompás kávé és ferifékek.

[2.]

Optikai intézet

és optika-mechanikai műhely

WALDSTEIN J.

alapított 1842.

BÉCS, I., KOHLMARKT 20.

ajánlja a raktárát optikai cikkek és szerkezetből jutányosan számított árak mellett.
Szemüvegek, csipetők és lorgnetek 1 frt 50 től feljebb.
Színházi látcsövek számos jó és elegáns mintákban 5 frtól — feljebb.
Tábori látcsövek a szabadban, kirándulásokra, utazásokra, tengeren és színházban használatra 12 frtól — feljebb.

Légszűrőmérők az idő meghatározására, pontosan kipróbálva és helyesen mutatva 5 frtól — feljebb.
Hőmérők szobák, ablakok, fürdők, utazások számára lázhőmérő stb. mind pontosan kipróbálva és helyesen mutatva 50 krtól feljebb.

Minden az optikai szakba vágó javítások gyorsan és jutányosan. — Levélbeli megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítenek. Szemüvegek írásbeli megrendeléséhez kívánatra könnyen érhető utasítás küldetik. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Nem tetszők kieserültenek.

Waldstein J., optikai intézet BÉCS I., KOHLMARKT 20.

CACAO-CHOCOLAT MAESTRANI

S.-Gall (Suisse.)

Ocsó árak. Könnyen oldható kakaó. Legfinomabb minőség.

Üzlet eladás.

Egy vászon-, rőfös- és rövidáru üzlet, mely 20 év óta a piacz legélénkebb részén áll, szabad kézből eladó; bővebbet a kiadóhivatalban.

Nélkülözhetlen minden háztartásban

Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé babkávét izzel.

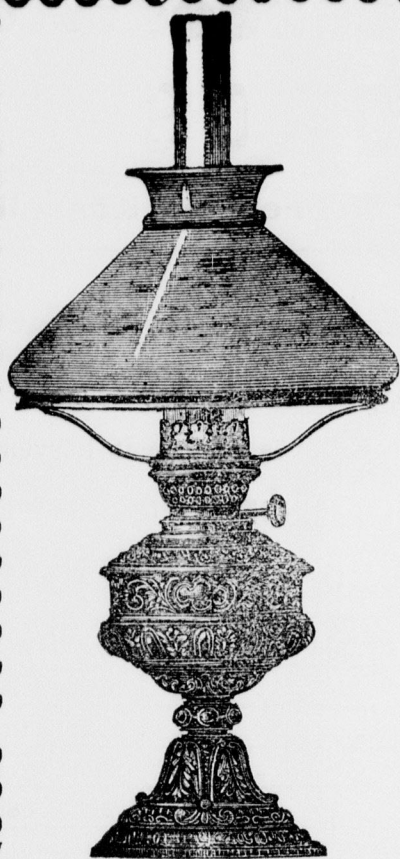
Sel. Kneipp

Ez azon utólrhetetlen előnyt nyújtja, hogy az ártalmas élvezeti vegyítetlen vagy pötlékekkel vegyített babkávétől els zokától és a mellett egy

jobb ízű, egészségesebb és táplálóbb kávé készíthetni — Utólrhetetlen mint pötlék babkávéhoz.

Nagyon ajánlatos asszonyoknak, gyermekek és betegeknek. Utánzatoktól óvakodjunk.

Kapható: Gerébi Fülöp, Főlegyházi János Parti Ferencz és Tóth Sándornál. 1/2 kiló ára 25 kr.

Kaszanyitzky Endre

előbb

KUHINKA ISTVÁN K. DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.,

ajánlja a legnagyobb választékkal

ujjonnan berendezett

üveg, porcellán, lámpa, berndorfi alpaca-, khina-ezüst, evőszerek és konyha-eszközök

nagy raktárát

üveg, ivó és liquör készletek, porcellán evő kávé, thea, fekete kávé és mosdó készletek.

Ditmár-, Brüner és hazai gyártmányu ASZTALI és FÜGGŐ LÁMPÁK, nap, meteor és villám-égőkkel gyári árak és pontos kiszolgálat mellett.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítenek.

Ocsóbb mint bárhol.

BAZÁR

FISCH TESTVÉREK

norinbergi, diszmü-, játék- és rövidáru üzlete

Debreczen, főpiacz, a Hungaria kávéházzal szemben.

Ujjonnan berendezett és megnagyított raktárunkban a választékban és jutányos árban kaphatók: **Uri és női divat cikkek, férfi és női fehérneműk.**

Bőr és kötött keztük; J AEG E R-alsó ruhák; Vállfűzők, muffok, sapkák, kalapok.

Toilette-cikkek, pipere szappanok, illatszerek. — Zsebkések, pénztárczák esernyők, uti bőröndök. — Gyermejjátékok, gyermekkocsik, és hintalovak.

A közeledő karácsonyi és ujévi ünnepekre

nagy választék

gyermekjátékokban és alkalmi ajándék tárgyakban feltűnő ocsó árban. — A legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijaoskákát

angol módszer szerint teljesen kieserezve és legjobban

nyujtott, ragasztott

és

varrott, szinbörökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálatat biztosítunk, felkérjük a t. gyáros és iparüző urakat, szükséglet esetén megbízásukkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg
bőr- és hajtószij-gyár
Brassóban.

Megrendeléséknél kérjük a vastagságot és szélességet milliméterekben megnevezni.

Iroda és raktár: Belváros, Kolostor utca 35. sz. a.

Pályázati hirdetés.

Ezennel pályázat hirdettetik a debreczeni fogyasztási- és ital-adók beszerzésére alakult szövetkezetnél üresedésbe jött könyvvezetői állásra.

Az évi fizetés 2400 (kétezer-egyszáz) korona, mely havi 200 korona részletekben utólagosan fizettetik.

A megválasztandó köteles állását 1894. évi január 1-ső napján elfoglalni, hivatalos órák idejében a hivatalos helyiségben jelen lenni.

Pályázni akarók szakképzettséget és gyakorlatot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket (Csapó utca 388. sz. alatt) **f. évi november hó 30-ik napja déli 12 órájáig adhatják be.**

Kelt Debreczenben, 1893. november 14-én tartott intéző bizottsági ülésből.

Nagy Ferencz,
elnök.

A debreczeni helyi vasut részvénytársaság és debreczen hatvan-utca vásártéri közuti vasut részvénytársaság egyesítése immár jóváhagyván, ezen utóbbi társaság t. részvényesei ezennel felhivatnak, miszerint részvényeiket a debreczeni helyi vasut részvénytársaság irodájában a délutáni órákban kicserélni méltóztassanak.

A debreczeni h. vasut r. t. igazgatósága.

BOROS TESTVÉREK

Debreczen, Kossuth- (Czepléd) utca 3. sz.

A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából ajánljuk **nagy női kézimunka raktárunkat**

előnyomott, kezdett és kész dísz tárgyokban.

Különös figyelmét kérvén ezélszerü

ajándék tárgyal szolgálható
feltűnő olcsó NŐI RUHASZÖVETEINKRE

egész gyapju dupla széles cheviott szép divatos színekben méter ár	23 kr.
" " " " csikos Mohair	30 "
" " " " chanchan (szintjászó) kamgarn kelm. mtr. ár.	32 "
" " " " sima mellirtes plaid kelmék méter ár	32 "
" " " " sima, csikos és koczkázott posztók	35 "

ezekon kívül jó minőségü

1 frt és 1 frt 20 kros kelmék leszállitva 50 krra.

Egy ruhára 7 méter egész gyapju dupla széles kelme 1 frt 61 kr.

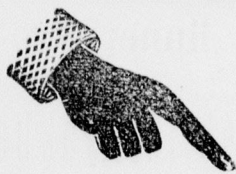
Leszállított áru mosásban szintartó VELEZEK
méter ára 22, 25 és 26 kr.

Echarpok erém-, rózsá-, kék és bordó színekben drbja 40, 75 kr és feljebb.

Selyem csipke zsebkendők darabja 10 kr.

Első debreczeni

himzöminta, rajzműintézet és kézimunka gyár.

Saját készítményü

rajzolt, megkezdett
és készen himzett

Kézimunkánkál,

rendkívül

nagyválasztékban

ajánljuk a mélyen tisztelt hölgy-
közönség becses figyelmébe.

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, a megyeház és bankpalota között.